

309257 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1918 నం. డిసంబరు నెల 13 వ తేది శుక్ర వారము 209
నంపుటము. కాళియుక్తి నామ సంవత్సర మాగ్గశిరమా నశుద్ధ దశమి గం. నంబిక 20౯

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0.6-0.
మొత్తముగా గొనువారలకు ధర కిక్కిరించి యున్నదను.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహనిలైలము
డబ్బి 1-కి 0.6-0	డబ్బి 1-కి 0.2-0	సీసా 1-కి 0.12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

దగ్గు, కైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కనిడబ్బితో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేటు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేడిరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది
ఆటో హాటగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయు నిర్దిష్ట
చేయబడిన కేటల పువ్వుసారము.
దీనిని వాలపై కొన్ని చిండువులు ఇటుకరించినచో, మనోహరమగు
సువాసన నిష్టలవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్నవైజా (ఆర డ్రాం)	సీసా 1-కి రు. 0.8-0
మధ్యరకము వైజా 1-1 డ్రాం	" " 0.12-0
పెద్దవైజా 2 " "	" " 1.4-0
చిన్నవైజా 4 " " "	" " 2.0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 8 బుడ్డులు 0.14-0 ప్రత్యేకము.

కలెట, కట్టెలునులందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతినిధులలోను దొరుకును. **ఆనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టుదు సీసాలైన**
ను, కార్డులైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పంపించువుడు ఈ ఆటో
డిల్ బహార్ యొక్క సలహానుసంహితను పరిశీలనచేయ గోరువారికి దిగుకవాలి
ప్రాసినచో అతాకిమ్మత్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
పోస్టుబంధము: ఆంగ్లమునందుక (డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 126, బామ్బాయ్ నగరం, ఇండియా.
మద్రాసు, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. ప్రకటన ప్రకటన ప్రకటన ప్రకటన ప్రకటన

అమృతార్ణవ అవశేషము.

ఈ అమృతార్ణవ రక్తమును కలిపి తీర్చుమును మోచిం
ది జలమును కలిపించి యుష్ణకేసనము చేసి కేలి కాళి
మంటు పోగొట్టును. మొదలగు చల్ల చేసి కేలిరమునకు
తేజస్సును కలిపించును. దీర్ఘతయ, భేదలు, కలశొప్పి,
కొమ్ముగొప్ప మొదలగువానిని తప్పుక నివారించును.

(219) అర్థపాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణికంఠర్ గోవిండ్రి.
అతంకిగ్రహ కౌవధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) నెగరోగమునకు మౌళికము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పర్యాయ తేదు. పిచికారి
మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. దువ్య
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల
నెగరోగమును మాడుపుటలలో మాన్పును. డబ్బి 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

పీటియందును కొలాయియొక్క మనవీలగా తీసికేసి
కావలసినకావ గాలిని నింపుకొని మరల యునుపటికతె బిగి
చిన యెడల మిక్కిలిసౌఖ్య
వికమైన తలగం దగును. ఆ
క్కురలేనప్పుడు మరలతీసిన
గాలియంతయు పోయినచో
జేబులో గాని వొడియందు
గాని యుంచుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోబాధ గలవారికిని,
ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందును
తలదిందు 1-కి అణాలు 1-8-0, తపాలఖచ్చు ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశమస్త్రివీధి, సామలూరుపేట, మద్రాసు.

మంచి లాభము.

మొత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
తెల్లనియింకు 10 కులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాళీలో మూడుదినములు
ఇందు కాళీలో చేయవలసిన యాత్రలను
విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.

విలాసము:- 1827
కే ఎన్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ,
సిల్క్ హౌసు, కాళీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.

వైద్యుడి సహితమైన డా. పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమితపు రక్తమునకున జనించు వాడ్యములకు
కీటిమంతులీ మందు. మునుపులను, ముచ్చలను, గండములను
పుట్టెను, ప్రాతసెప్పులను అన్ని విధములలన గలుగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తముల్లాకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా నుండు మిచ్చుట నిస్సంకోచము.
సావంతుని మధ్యవచ్చుకను అన్ని విధములైన వోషములను
పోగొట్టును. కేరిరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
మును కాల్చెసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును
స్పృహరచును. కేరిరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల
ని మందులకు 4 ఖొమ్మ బుడ్డిలో అమ్ముబడును.

పోపైటరు. - **పి. డి. సావంత్,**
44. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

కారణం బ:- ఇది శ్రీభక్త్యులొందిన మను గాత్రకేమ.
సంఘడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుగావలసినది.
అందరు జదివితీరవలయును. 300 డబ్బులలో పోట్టెటి కేమ.
చంద్రవత్రికాశాస్త్రాలయము, 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

పట్టణము

వర్తమాన వివాహశాసనము.

చెన్నపురి పౌరసభ.

పట్టణము వర్తమాన వివాహ శాసనమునకు పరిపూర్ణ మొదలును ప్రకటించి శాసనమును బలపరచుటకై నిన్నటి సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోల్డేభవనమున నొక మహాసభ గావింపబడినది. తత్సమావేశమునకు పెక్కుమంది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర ఆరణ్యక ప్రముఖులును, విద్యార్థులును విచ్చేసిరి.

ఎస్. దొరస్వామయ్యగారు ప్రవచనమున మొదటి ప్రకటించబడిన ప్రకారము మానసికములైన వ్యాయామములగు టి. సదాశివయ్యగారు కొన్ని కారణాంతరములచే ఆదినపు సభ కథ్యక్షుత్వ వహించుటకును తా మందరమును మిక్కిలి వింటియిచ్చుచున్నామనియు, యీ శాసనమును గూర్చి హిందూ శాస్త్రముల ప్రకారము వారి మతప్రాయములకు సలహాలను గైకొనుటకై ఆచారములలో వార్యధ్యక్షత్వక్రింద మరియొక బహిరంగసభ గావింపబడుననియు నుడివెరి. కావున వారిస్థానమున ఎ. మహాదేవశాస్త్రిగారు రథ్యక్షత్వ వహింపవలయునని గోరిరి. పిమ్మట ఎ. మహాదేవశాస్త్రిగారు రథ్యక్షత్వ వహించిరి.

తీర్మానము.

పట్టణము వర్తమాన వివాహ శాసనమునకు పరిపూర్ణ మొదలును ప్రకటించి శాసనమును బలపరచుటకై నిన్నటి సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోల్డేభవనమున నొక మహాసభ గావింపబడినది. తత్సమావేశమునకు పెక్కుమంది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర ఆరణ్యక ప్రముఖులును, విద్యార్థులును విచ్చేసిరి.

సీ. జన రాజదాసుగారు

తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు తీర్మానమందలి యంతములు హిందూమత సిద్ధాంతమునకు ప్రాకారమైనట్టియు పరమపవిత్రముగా పరిగణింపబడునట్టియు సగు వివాహవిషయమునకు సంబంధించిన దగుటవలన శ్రీపురుషులందరూ తద్విషయమును గూర్చి కడు శ్రద్ధాభక్తులతో నాలోచింపవలసి యందునని నుడివెరి. ప్రతిపక్షమునకు తనయిష్టానుసారముగ వర్తించుటకు హక్కుగలదు. శాసనమునకు ప్రతిపక్షముగ మాట్లాడువాడు ఆవివాహములు హిందూశాస్త్ర విరుద్ధములుగ నున్నవనియు, అటువంటి వివాహములను జరుగనిచ్చినచో హిందూమతమంతయుకూడ వేర్వేలగా వెకలింపబడినాశనము జెందుననియు వచించుచున్నారు. కాని అట్లువచించు వారు శాస్త్రములను చదివినట్లు గన్పట్టదు. పెక్కుమంది శాస్త్రములను చదువకయే, చదివినాకొనితే వచ్చినచెడు, మనశాస్త్రముల నన్నిటిని పూర్తిగ పరికించిచూచినచో వర్తమాన వివాహ శాసనముల కిట్టితరము చెప్పబడకుండ నుండుటయే గాక వివాహము చేసికొను శ్రీపురుషు లిరువురు ఒక్కనక్కమునకు సంబంధించి యుండవలెననియు గూడ స్పష్టముగ చెప్పబడి యున్నది. ప్రాచీన కాలములనుండియు వివాహములే మన జీవితమునకు జరుగుచుండెడివి. మరియు హిందూమతము సంతతి భావములతో గూడుకొనిన గాక వేర్వేలాస్వాతంత్ర్యము లాసంగుటలో చేర్చబడినది. మరియు హిందూమతము మిక్కిలి నిరపాయకరమైనటువంటి మతము. ప్రస్తుత కాలమందు మార్పుచెందిన పరిస్థితులలో యిటువంటి శాసన మంగీకరింపబడి, అందు చెప్పబడిన వివాహములు జరుగునెడల హిందూమతముయొక్క ప్రాముఖ్యమునకు గాని హిందువులయొక్క సౌఖ్యమునకు గాని ఎట్టి ప్రతిబంధమును కలుగజాలదు. మరియు అందుమాలమున మన హిందూమతము మరింత బాహ్యరూపమును హిందువుల పురోభివృద్ధికి హేతుభూతముగ నుండగలదు కావున ఎల్లరును యీ తీర్మానము నామోదించెదరుగాక యని కోరుచున్నారు.

సీ. రామదాసుగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మార్పు చెందిన పరిస్థితుల వలనను మనజానియొక్క స్వకీయ సౌకర్యముకొరకును వర్తమాన వివాహము లనవలయునని నుడివెరి. ఈ కాలమునందు శాస్త్రోక్తముగా ప్రవర్తించుటవలన లాభము లేకపోవుటయేగాక అపాయకరముగ నుండగలదు. ఈ శాసనము

ను హిందూమతమునకు గాని, తత్సాంప్రదాయమునకు గాని, నీతికి గాని భిన్నముగానున్న దేనియులేదు. ఇంతయుగాక యీ శాసనము కేవలము ఒక అనుమతి శాసనముగా ఆమోదింపబడుచున్నది. విధవావివాహ శాసనముకూడ కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద అనుమతి శాసనముగా ఆమోదింపబడినపుడుకూడ కొంతఅందోళన జరిగినది. కాని ఆప్పటినుండియు ఆ శాసన మేర్పరచబడినందువలన దేశక్షేమమునకు గాని, హిందూమతమునకు గాని ఏమైనను కీడునాటిల్లినదా? లేదు. అటులనే ఈ శాసనమువలనకూడ ఎటువంటి కీడును సంభవించుట కవకాశము లేదు. ఈ శాసనము యిప్పుడున్న స్థితిలో అంత సుపూర్ణముగ లేదు. కావున కొన్ని సవరణ లందు గావింపబడుట తత్వసరము. బాహ్యరూప బాహ్యరూపము గావింపబడు వివాహములు వ్యాయామశాస్త్రసమ్మతములు కాకూడదు. పురుషులను శ్రీపురుషులను నడుపు ముదిరిన పిదప జేసికొను వర్తమాన వివాహములనే ప్రోత్సహపరచి వ్యాయామశాస్త్రసమ్మతము లగు నట్లుగ శాసనమునందు సవరణ చేయవలయును. మరియు బ్రాహ్మణునకు బ్రాహ్మణ తుల్యులైన వైశ్య కూలల వర్ణములందలి శ్రీపురుషులు వివాహములుటకు హక్కుగలరు. ఆ వాని గుర్తులునుందలి శ్రీపురుషులకూడ ఆతడు వివాహమాడి, నలుగురి భార్యలవలనను పుత్రు లుద్భవించినపుడు, ఆతడు ఆపుత్రులందు విభేదము కనబరచక వారందరికిని తన ఆస్తిని సమానముగ పంచిపెట్టునట్లు గూడ శాసనమందు సవరణ గావింపబడవలయును. కాబట్టి సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులు ఈ మొదలైన సవరణల నన్నిటిని బాగుగ గమనించి వ్యాయామశాస్త్రపరిపాలనమునందు కష్టములు సంభవించకుండ శాసనమునందు సవరణ మైన మార్పులను గావించిన పిదప శాసనము నామోదించెదరుగాక యని కోరుచున్నారు.

పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు హిందూమతము మిక్కిలి ఉదారవంతమయినదనియు ప్రస్తుతపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ మార్పుజేసిండుటకు కనకాశము గలిగినదనియు నుడివెరి. ఈ శాసనము పూర్వాచారములకును సాంప్రదాయములకును భిన్నముగానున్నది ప్రతిపక్షము వచించెదరు. అందువలననే ఆ పూర్వాచారసాంప్రదాయములను యాపుమాపి ప్రస్తుతపరిస్థితుల కనుగుణ్య మగు మతసాంప్రదాయముల నేర్పరుచుటకే సంఘసంస్కరణసంఘము లేర్పడినది. ఇప్పుడు మనమందరమును రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్నాము. సాంఘికవివాహము సాంఘికస్వాతంత్ర్యము లేనిది రాజకీయస్వాతంత్ర్యమువలన లాభము కలుగనేరదు. పట్టణము గారి శాసన మంగీకరింపబడినందువలన హిందూమతమునకు గాని హిందూధర్మములకు గాని ఎట్టికీడును సంభవించనేరదు.

టి. ఎన్. రాజగోపాలయ్యగారు

కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు మనమందరమును హిందూవులము. అనగా మనలో బ్రాహ్మణ తుల్యులైన వైశ్య కూలయు గలరు. పంచములు, చందాలుగూడ హిందూవులనియే పిలవబడుచున్నారు. వీరందరిమతమును హిందూమతమే. వీరిలో వీరికి వివాహములు జరిగినయెడల ప్రతిపక్షము వచించినటులు హిందూమతమునకేవిధముగ భంగముకలుగుచున్నది? వారు హిందూమతమునకును హిందూధర్మములకును భంగము కలుగునని చెప్పటలో యధమేమియో నాకు బోధపడుట లేదు. మరియు నీ శాసనమువలన మనదేశమునందు వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచున్న ఆతిథ్యానివాహములు, వరకులములు, కన్యాశుల్కములు మొదలైన కొన్ని కొన్ని రూపాచారములంత మొందగలవు. కావున తప్పక యీ శాసనము దేశక్షేమము నిమిత్తమే ఆమోదింపబడవలయును.

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు

కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రకృతము ప్రపంచమందంతటను ఏభవని ప్రతిభవనియిచ్చుచున్న ఏమాత్రము ప్రతిమనజాని హృదయంతరాళమునందు తాండవమాడుచున్నదో రాజకీయవిషయములందు భారతీయులు తమ కేది కావలయునని కోరుచున్నాకో ఆ “స్వయంనిర్ణయనాత్రము” ను ఆ యాత్మపరిణామనూత్రమును రాజకీయవిషయములందునలె సాంఘికవిషయములందు కూడ అనువర్తింపజేయవలయునని కోరిరి. వివాహవిషయములందు ప్రతిమనజానికి ఆత్మస్వాతంత్ర్య మవసరము. రాజకీయ, సాంఘికమతవిషయములన్నియు ఒక్క ప్రవాహభాగమునకు జేరినవి. ఈవిషయములన్నిటి యందును ప్రతిస్పృహకి ఆత్మస్వాతంత్ర్య మవసరము. వ్యాయామము ననుసరించినను, స్వయంనిర్ణయనాత్రము ననుసరించినను,

రిక్రూటింగు బోర్డు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యేక రిక్రూటింగు కార్యదర్శులు ఏ. ఆర్. నాథ్ గారి క్రిందివిషయములకు ప్రకటించుచున్నారు:—

అద్యుత్తమము జనరలుగారు ప్రత్యేకముగా రిక్రూటింగు మెంటు విషయమున చేయబడుచున్న పనులు అనవసరము లని యుత్తరువులను పాలించినందువల్ల రాష్ట్రీయ రిక్రూటింగు బోర్డువారి కార్యక్రమము ముగింపబడినది.

ఈ బోర్డు 1917 సం॥ జూలై మాసమున నెలకొల్పబడి సంఘపు ప్రథమసభ ఆ సంవత్సరమున ఆగష్టు 18 వ తేదీన సమావేశపరచబడినది. వానిస్థాపనముతోడనే శ్రాత్తసాధనములతో సైనికులను చేర్చుటకు ప్రారంభము జరిగినది. స్వదేశసంస్థానములతో చేర్చి రాజధాని యంతయు ఎనిమిదిభాగములుగా విభజింపబడినది. ప్రతిభాగమునందును (సర్కిళ్లు) సివిలు అధికారులతో సంప్రదించి డివిజనలు రిక్రూటింగు అధికారి యుత్తరువుల ప్రకారము పనిచేయుటకు అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు అధికారియొక్క నియమింపబడిరి. అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు అధికారి యుద్వ్యోగములకు నియోజింపబడిన వారిలో చాలామట్టుకు హిందూజాతి సైనిక రిజిమ్యు అధికారులు గా నున్న సివిలు ఉద్యోగులు. ఆసమయముననే, మండలాధికారులు, ఆసిస్టెంటు రిక్రూటింగు అధికారులు సంప్రదించుకొని జిల్లా అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు అధికారులను 26 గురిని నియోజించిరి. వీరిలో చాలామట్టుకు ఈపరికార ప్రత్యేకము నియోజింపబడిన సివిలు ఉద్యోగుల మెంటుల యుద్వ్యోగులు బోర్డువారి కార్యవసరములనుబట్టి, 1918 సం॥ 11 మే నెలనుండి 13 గురు అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు అధికారులు, 56 గురు జిల్లా అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు యుద్వ్యోగులు పనిచేయుచున్నారు. ప్రతిమండలమునందును 448 సైనికులగురి పటాలములు నెలకొల్పబడిన బోర్డువారి కార్యక్రమము బాగుగా నిర్వహింపబడ వారంభమైనది.

1918 సం॥ జనవరి మాసారంభమునుండి ఇంతవరకు 26,122 మంది సైనికులుగా చేర్చుకొనబడిరి. అంతకుముందు సైన్యమునందు చేర్చబడినవారిసంఖ్య విరళముగా తెలియక పోయినను యుద్ధారంభమునుండి ఇంచుమించు 30 నెలమంది సైన్యమున చేర్చుకొనబడినది చెప్పవచ్చును.

రాష్ట్రీయ రిక్రూటింగు సంఘ కార్యక్రమమును నిలుపుదలచేయుచు ఈసందర్భమునందును దొరతనమువారికి సహాయము చేయుటకు ముందుకు వచ్చి పనిచేసిన యుద్వ్యోగులందరికిని గవర్నరుగారు కృతజ్ఞతను చూపుచున్నారు. డివిజనలు రిక్రూటింగు అధికారి కర్నూలు గ్రామముగాయను మాసనీయులకు ఏ. ఆర్. నాథ్ గారును బోర్డుకార్య నిర్వహణముపట్ల చేసిన సేవ ప్రత్యేకముగా గవర్నరుగారు వారిని ప్రశంసించుచున్నారు. కీర్తిశేషులగు గిల్మనుగారు రిక్రూటింగుబోర్డునకు అధ్యక్షులుగానుండి రాజధానికి చేసిన సేవను గవర్నరుగారు రెచ్చిటికిని మఱునకాలరు.

సాల్మండు గారి గౌరవింపి డిల్లీకి గొనిపోవుటకు కర్నూలు జెనంటుగారు గురువారమున డిల్లీలోనుండి నిన్నవిమానములో వెళ్ళెనరు.

క్రిందటివారము రంగూరులో 30మంది జనులు మరణించిరి. అందు 122 గురు ఇష్టస్థులుగా జ్వరమువలన మరణించిరి. 27 గురు క్వాసకాస రోగములవలన మరణించిరి. 150 యాద్యములవరకు జీతమొసగబడుచున్న వారలకు నూటికి రూ 10 చొప్పునను, 150 మొదలు 300 వరకు జీతమొసగబడు వారలకు నూటికి 7½ చొప్పునను నూతలందఱకు మనసి 1-కి ఒక్కరూ హాయి చొప్పునను హెచ్చుచేయవలసిన దని రంగూరు పురపాలక సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

పూర్వాచారముల ననుసరించినను ఈ పట్టణము బిల్లు మిక్కిలి సమంజసముగా నున్నది గాన అందరూ దానిని కంగీకరించవలెను.

పిమ్మట ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారును, ఎస్. సోమసుందరప్పగారును, దండపాణిప్పగారును కూడ తీర్మానమును బలపరచిన పిదప అయ్యది కరతాళధ్వనులతో సర్వజనాంగీకృతముకాబడెను.

బొంబాయి ప్రెస్.

సభకు సంబంధించిన కేసు.

విల్లింగ్డన్ ప్రభుత్వమునకు సాక్షిక చిహ్నమును గూర్చి పెరిపుగారు చేసిన సభలో 14 గురు పురమందిరమున ప్రక్రమముగ ప్రసరించిన కేసు చేయబడినది. 12 వ తేదీన ముద్దాయాలవ్యాపక వారందరవారకు ముసల్యలు. నేను వారి పక్షమున వాదించుచున్నాను నుడివెను. 19 వ తేదీకి వాయిదా చేయబడినది. అంతలో నూపర్నెంటు కాంటి వచ్చి కేసు రద్దు చేయబడినది. కనుమలేన కోరినది. న్యాయాధిపతి అంగీకరించెను. ముద్దాయాలను వదలిరి.

బొంబాయి క్రానికలు తెలిపిన వివరములు.

పేష్కరు మధ్యస్థమును ప్రజలు వేలకొలదిగా పురమందిరముకడకు వచ్చిరిగాని అక్కడ లభి పోలీసుభటులు పురమందిరము నరికట్టుటచే పోయిరి. విఫలమనోరథులై మరలిపోయిరి. కాని వారాగ్రహింపఁబడలేదు. విల్లింగ్డన్ సాక్షిక చిహ్నమును గూలలాంఛనదారు లెవరు కనబడినను పరిహారవాత్సలను గావించిరి. పురమందిర పరిసరమున రాకపోకలన్నియును నిలిచిపోయినవి. పోలీసువారికి సందడి మొదైనది. అనుకూలరనే గాని ప్రతికూలరను పోలీసువారు పురమందిరమునకు పోనీయలేదు. ఉదయమున పురమందిరమున కేగగలిగిన ప్రతికూలరకు మాత్రమే ప్రవేశముకలిగినది. తామెప్పుడు వెళ్ళినను తమకు ప్రవేశమును స్థానమును లభింపకలదని అనుకూలరు నుభవించిరి. వారికి పోలీసువారు పొంపుగానుండిరి. కాన వారిసంఖ్యి హెచ్చుగానుండుట కచ్చితముగ గలగ లేదు. కాని ప్రజల అగ్రహభావములన బహుజనాభిప్రాయము విదితము కాక పోయి. వారు తమ అగ్రహమును వెలిబుచ్చుటకు అనుకూలరలో కనబడిన వారి నందరిని పరిహారమునకు అనుకూలసాధన మయ్యెను. ఎటులైనను అట్టి దృశ్యము బొంబాయిలోనే గాదు ఇండియాదేశమునందంతటను గూడ నపూర్వము. సాయుధులగువారు ప్రతిఘటించినను చరణదాసులును స్త్రీశ్రవణదాసులును సాక్షాత్తమున సాయుధులగువారు ప్రతిఘటించ జూచినను ప్రభాభిప్రాయము తెల్కింపబడకుండ పోవలెనని స్థితి కలిగినదని స్పష్టమైనది. అనుకూలరకు పోలీసువారి ఏర్పాటులు ప్రశంసనీయులులే యగును. పోలీసు కమిషనరు గూడ వారిపక్షమున నుండమరి ఎటుల జరుగును. ప్రొద్దుననుండి మధ్యాహ్నమువర కొక తెగయు పిమ్మట మరొక తెగయు కావలయుండిరి. అశ్విక భటులు జనుల నెడతొలగించుటకు మాటిమాటికి గుఱ్ఱములను పురమందిరముమట్టు నుకించుచు నిజముగ యుద్ధము జరుగుచున్నదేమో యను భ్రమను కలిగించిరి. సభ నిలముగ 4 నమిషములు కూడ పట్టలేదు. అంతట ప్రజలు అగ్రహమును వట్టి జాతక సభామందిరద్వారమున బెద్దవెట్టున నింహ వాదములు గావించిరి. హార్నిచునుగారికి ప్రజలు బ్రహ్మగృహము పట్టిరి. ప్రజల కెనరియం దభిమానము గలదో ఎవరియందు నిరసనము గలదో దొరతనమువారికి స్పష్టమగునట్లు చేసిరి.

ఇండియా టైముస్ తెలిపిన వివరములు.

మధ్యాహ్నము 4 గంటలు మొదలు జనసమర్థము చాల హెచ్చినది. కాని పోలీసువారు వెద్దమెత్తున నేగొట్టుచేసిరి వారు తలచినంత గుంపు చేరనేలేదు. విస్సెంటు గారు చాల ప్రశంసనీయులు. పురమందిరసమీపమున గుంపు చాల హెచ్చుగానుండెను. గుంపువారందరిని సమముగనే గౌరవించిరిగాని ఎవరినిగూడ నిరసించలేదు. సభాభవనమున మాత్ర మట్టి తొందరలు విడితమైనవి వెలుపలనున్న గుంపులు నెడట నొకపోలీసుయూద్యోగిని ప్రశంసించినట్లే పిమ్మట జిన్నా సతిని గూడ ప్రశంసించెను. మొత్తముమీద గుంపులు తొందర కలిగించునవిగా నుండలేదు. వారిలో నన్నిభక్తులు తరగతుల కక్షల వాదనండిరి. స్థలములేక వారితో అనుకూలరలో చాలమంది కలుపలనే నిలిచిపోవలసివచ్చినది.

మెసపాటేమియా నేన విల్లింగ్డన్ ప్రభు దంపతులను గౌరవించుట:— మెసపాటేమియా వైనిట్ లందను విల్లింగ్డన్ ప్రభుదంపతులకు భార్యాపతిమను సుమన్వింపగోరి రని వారి నేనాని జనరలు సర్ విలియం మార్షల్ గారు తంలివార్త నంపగా అందులకు సంతసముతో నంగీకరించితిమని ప్రభు దంపతుల తంలివార్త నంపిరి.

బొంబాయి ప్రెస్:— సర్. కనన్ జహంగీరు గారు బొంబాయి ప్రెస్ పుగా నియమింపబడిరి.

ఆహారపదార్థసమస్య

“జస్టిసు” పత్రికాభిప్రాయము.

కల్లికోట పురపాలక సంఘమువారు తమ పట్టణమునకు ఆహారపదార్థములను కొనుటకై మదరాసు ప్రభుత్వమువారు వారికి భనసహాయ మొనర్చి తీరస్కరించిరి. పురపాలక సంఘము లకు ప్రభుత్వమువారు భనసహాయము గావించు ఘనసమస్య యిందుమూలమున బయలు దేరుచున్నది. అనేక కారణముల వలన నుద్భవించిన పరిస్థితులు తొలగించువాద్యత ప్రభుత్వమువారికి గలదు. కల్లికోట పట్టణమునను, మలబారు, మండల మందంతటను ఆహారపదార్థముల కల వలీతీవ్రణుగ ప్రబలి యున్నది. అందుచే, గంగూననుండి బియ్యమును దిగుమతి చేయుటకు యీ పురపాలక సంఘమువారు ఒక లక్ష రూప్యములను అప్పుగ నొసంగుటని ప్రభుత్వమువారిని కోరియుండిరి. అప్పునిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తీరస్కరించిరి. కాని, వైస్ రోయి కరుగకుండునట్లు జాగ్రూకతతో వర్తింపుచు పురపాలక సంఘమువారు మదరాసు బ్యాంకునుండి అప్పుతీసికొనవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు తమకు తొలచిరి. ఆ పురపాలక సంఘసభ్యులు, ఆ సమరభాద్యతలను అగు లాంగ్లెగారు పురపాలక సంఘమువారు మదరాసు బ్యాంకునుండి భనమును గైకొనరాదని అభిప్రాయించిరి. బియ్యమును కొనునప్పుడు భరణు దిన దినమునకు అతి త్వరితముగ మారుచుండుటచే సంఘమువారి కిందుమూలమున ఆహారసమస్యను సంభవించునని ఈతడు వాదించెను. ప్రభుత్వమువారి విషయమున నెట్టిచర్యను జరుపుటకు సంసిద్ధులైనట్లు గన్పట్టుట లేదనియు, యీ సమస్యపట్ల సంఘము వారు సంయతృల మానసముతో వర్తింపుచున్నారనియు ఈతడు తెలిపియుండెను. లాంగ్లెగారు వ్యవహారచతురులు. వీరు మామూలుగ మనము రాజనీతి జ్ఞులని పిలుచువారిలో జేరరు. అందుచే వీరివాక్యములు నటనాసామర్థ్య ప్రకటనార్థ ముపయోగించబడెనని యూహింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ సమస్యయందు సంబంధముగల సామాన్య పౌరుని అభిప్రాయమిదియే యని తెలిసికొనగలము. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ప్రజలమానసములయందు దిట్టిభావము బుద్ధవించునట్లు ప్రభుత్వమువారు వర్తింపుట మిగుల విచారకరము. గత కొన్ని మాసములనుండి, యీ విషయమై ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధగా యోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. కాని యంతటి దీర్ఘలోచనాభవితము లంత తృప్తికరముగ లేవు. అంతర్ముండల రాకపోకలను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వము వారికి సివిలు సర్వేను డైరెక్టరును నియమించిరి. కాని, యంతకంటె నేమియు యెక్కువగ జరిగియుండు తోచుటలేదు. ఇట్టి సందగ్ధ తరుణమున నింతమాత్రముననే ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత నిర్వహింపబడినదాని మేము ప్రశ్నించుచున్నాము. ఆహారపదార్థముల విషయమున స్థానిక సంఘములే తగిన చర్యకు తీసికొనవలసినదని సివిలు సర్వేను డైరెక్టరు మదరాసు పురపాలక సంఘమున దెలిపియుండెను. భరణు నిర్ణయమునకు విచ్చికభర్త సంఘములు దుకాణముల నేర్పరుపవచ్చునని శాస్త్రాగారిదివరకు చూచాయగ నూదించి యుండిరి. ఈ వాక్యములును, కల్లికోట పురపాలక సంఘమువారికి ప్రభుత్వము వారిసంగిన ప్రత్యుత్తరమున బట్టి చూడగ, ఆహారపదార్థముల విషయమున ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతవహింప నిచ్చగించుట లేదనియు, యీ భారమును స్థానిక సంఘము మీదనే తోర్చియుట వారి యుద్దేశమనియు తెలు తెల్లమగుచున్నది. ఆహారపదార్థములను సర్వే చేయుటకు స్థానిక సంఘములకుగల అధికారము గూర్చియు, అది తమధనము నిందులకు వినియోగింపవచ్చునా అను విషయము గూర్చియు యింకను నిశ్చితాభిప్రాయము లేక వలసియున్నది. ఇంతకు పూర్వమే కొన్ని స్థానిక సంఘము లీ విషయమున కొంత కార్యారంభమునకు గడంగినవి. ఇతర సంఘములు కూడ తమ శక్తివంతతతో పాటుపడునని తలంచుచున్నాము. కాని, స్థానిక సంఘముల భనసహాయ అత్యల్పముగనున్నది. అందుచే ఈ ప్రయత్నమున సంభవించు నెట్టి నష్టము వైనను అవి భరింపజాలవు. విచ్చిక సంఘములు కూడ ఈ విషయమున తృప్తికరముగ కార్యనిర్వహణము గావించునని విశ్వసించుటకు వీలులేదు. దీని ప్రయత్నములు స్థానికములు గను, అల్పముగను నుండుట నిశ్చయము. ప్రస్తుత తీవ్రస్థితిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వసహాయముదక్క వేరొండు యుక్త రింపదు. ఇట్టిభన కార్యనిర్వహణ భారమును స్థానిక సంఘములపై మోపి కాని అత్యల్పమైయున్నను, సామర్థ్యమును పరిసరించుట కిది సమయముకాదు; ఇట్టి కార్యములవలన నీసంఘముల

భారతి హెచ్చుటయు, ప్రభుత్వమువారు తమధర్మముల నిర్వహించెదరను విశ్వాసము వెంపొందుటయుకూడ తటస్థింపనేరదు. ఇతరరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీవిషయమున వరుద్ధమైతొనర్చింపుచున్నవి. పంజాబులోని స్థితిగతు లీరాష్ట్రమునందు వలె అంతతీవ్రణుపము దాల్చుచున్న ఆప్రభుత్వమువారు దుకాణముల నేర్పరిచి, వీదలకు తక్కువధరలకే కమ్రములను, ఆహారపదార్థములను విక్రయించుటకై స్థానిక సంఘములు మున్నగువానికి భనసహాయ మొనర్చుచుండిరిని మేమిదివరకు దెలిపియుంటిమి. పంజాబులో తగిన ఆహారపదార్థము లాన్ని వరి మాకు తెలియుచున్నది. ఈస్థితిగతులను తొలగించుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారి యోర్పాటులకుకూడ వివరించి యుంటిమి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి విషయమును చర్య దీసికొనుటతో ప్రథములు. ఇటీవల వీరు ప్రయించిన ప్రకటనమును గాంచినయెడల వీరివిషయమున నింకనుతోడ్పడనున్నట్లు నుబోధకము కాకమానదు. పశువులకు ఆహారము నొసంగుటకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు; వ్యవసాయదారులకు చవుకవడ్డిలకు బదుల్లనిచ్చుచున్నారు. జౌనుపిడికుల సంగ్రహశాల్సము చేయబడు భనస్య య ము కంటె, వీ విధ మ గు సహాయమే వ్యవసాయదారులకు సహాయము జేయుటయే ప్రజలలో దైర్యమును పురికొల్పగలరకు విషయమును వారు గ్రహించిరి. ఈ విషయకమును భనస్యమున కీవత్సరమున 50 లక్షలను ప్రత్యేకించి, వైకత్సరమున 60 లక్షల రూపాయల మదింపు చేయబడుచున్నది. ఈ విషయమున మదరాసు ప్రభుత్వమువారి భావము మేము గ్రహింపలేకున్నాము. ఇది అతి త్వరితముగ పరిష్కృతము కావలసినవిషయము; అధికారవర్గమువారి మామూలు ఆలస్యము నివట్టున జూపవీలులేదు. ఈ విషయమున తమబాధ్యతనిర్వహింపబడెనని ప్రభుత్వమువారు తలంపరాదు. మదరాసు ప్రభుత్వమువారివద్ద నుమారు 192 లక్షల రూపాయల నిలువయున్నవి. భారత ప్రభుత్వమువారి భనములందనులో నిలువయున్నది. సంగ్రామసమయమున యీ శాస్త్రీయులలో నున్న నిలువ సామును ముట్టరాదనియు, అవి భారత ప్రభుత్వమువారి యధీనమున నుండవలెననియు, భారత ప్రభుత్వమువారు చేసిన యుత్తరపురు మే మెరింగి యున్నాము. కాని సంగ్రామ మిప్పుడంతయు నొందినది. ఈ భనాదాయమును దేశమున వ్యాప్తమగుచున్న సంక్షోభమును తగ్గించుటకు వినియోగించుటకు సరము. ఈ స్థితిగతుల గూర్చి కేవలము యోచించుటకంటె కొంత కార్యారంభమునకు పూనెదరని నమ్ముచున్నాము.

మదరాసు అందు సదరక్రమ రాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కటేలు కాబడినది.)
నోటీసు. (1394)

సాల్సుకొట్టార్పు స్టేషనుయొద్ద నియమిత దినములలో కొద్ది సామానులను మాత్రమే పంపవలయును, 2వ మణుగులకంటె ఎక్కువ బరువుగల సామానులను పంపకూడదు అను యిక్కడు ఆచరణలోనున్న యీ నిర్బంధములు 1918 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 20 వ తేదీ మొదలు యిందు మూలముగా రద్దుచేయబడినవి. వైన చెప్పబడిన తేదీనుండి అదివారములనాడు తప్ప మిగత దినమునందైనను ఏ స్టేషనుకు పంపుటకై నను 54 మణుగుల బరువునకు లోపుగల సామాను ఏదైనను అంగీకరింపబడును. పూర్తి రైలుబండ్ల (Full wagon loads) వ్యాపారము సాల్సుకొట్టార్పు నొద్ద ఆపివేయబడి రాయపురము స్టేషనుయొద్ద ఎప్పటివలెనే సాగించబడుచుండును. సివిలు సర్వేయును డైరెక్టరుయొద్దనుండి సర్టిఫికెట్టు లేకుండ యీ క్రింద వివరింపబడు సామానులను కొద్ది కొద్దిగా వైకి ఎగుమతి చేయుటకు వీలులేదని యిందుమూలముగా జ్ఞాపకపరచుచున్నాము.

మిరపకాయలు, పంచదార, నూనెగింజలు, చూడి, (బొంబాయికి తప్ప) ఇనపముక్కలు, సీమెంటు సున్నము, (బొంబాయి రాజధానికి) కిరసనాయిలు, బియ్యము, ధాన్యము, రాగి, కంబు, జవారి.

ఆంధ్రవత్రిక

1918-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 13-వ తేది

శుక్రవారము.

రాయబారులు :

అంగీకార పత్రములు

కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు, ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుటకై నియమింపబడిన రాయబారుల నామములను ప్రచురించిరి. లండను నగరమున ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ జరుగుట నిశ్చయమయినట్లు, వీరు దెలిపిరి. నూతనాద్యుని సంఘమువారు తమ ప్రతినిధుల నియమించెదరని తెలియుచున్నది. మితవాదులు ఢిల్లీ కాంగ్రెసులో జేరిని యెడల, ప్రత్యేక ప్రతినిధులను పంపెదరు. ఇటులనే బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారును, భూస్వాముల సంఘమువారును తమ తమ రాయబారులను పంపెదరని ప్రకటించబడెను. రాయబారులకు లండను కాంగ్రెసు సభకు ప్రతినిధులనేకులు వెడలెదరని యాహ్వానములు. భారతీయులు తమ కోర్కెల నాంగ్ల దేశమున నివేదించుట కింతకన్న మంచితరుణ మరుదెంచ నేరదు. ఎన్నికలు త్వరలో జరుగనున్నవి. నూతన ప్రభుత్వము, నూతన పార్లమెంటు సభ ఏర్పడ నున్నది. నూతన పార్లమెంటు సభలో, హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనము ప్రవేశ పెట్టబడును. అంతకు పూర్వమే, భారతీయుల వాంఛలు ఆంగ్ల ప్రజల కెరుకపడవలసి యున్నది. నేటి తంత్రీవాదాల ననుసరించి, సంయుక్త ప్రభుత్వ పక్షమున నిలువబడినవారు 471 మంది యనియు, తదితరులు 1047 మంది యనియు తెలియుచున్నది. కొయిలిషను పక్షమువారివలె, తదితరులలో నైక్యభావము ప్రబలుట లేదు. 376 మంది లేబరు పక్షమువారు నిలువబడియున్నారు. వీరును లిబరల్ పక్షమువారును, ఐరిషు పక్షమువారును పూర్వమువలె కంపి యుండురని చెప్పజాలము. లిబరల్ పక్షమువారు 275 మందియు, సికాఫీక పక్షమువారు 73 మందియు, ఐరిషు జాతియువాదులు 69 మందియు నిలువబడుచున్నారు. మిగిలినవారిలో ననేక కక్షలవారుండియున్నారు. ఒక్కొక్క స్థానమునకు ఇద్దరకన్న నెక్కువమంది ప్రయత్నించుట గమనించదగి యున్నది. ఎన్నికల కిది చివరవార మగుటచే, అన్ని పక్షములవారిలోను స్పష్ట యధికముగ నున్నది. ఫలితముకాచ్చి నిశ్చయము జెప్ప వీలులేదు గాని, ఏపక్షమువారు ప్రాబల్యము వహించినను, హైందవ స్వాతంత్ర్యపక్షము బూనువారు పార్లమెంటులో ననేకులుండు రనుటకు సందియము లేదు. అందుచే, నూతనాశయప్రేతులైన ఆంగ్ల ప్రజల యెదుట, భారతీయ సహస్య శూర్చి సందర్భముల నన్నిటిని సుబోధపరచుట కింతకన్న మంచిసమయము చిక్కనేరదు. ఇదిగాక, మిత్రమండలివారిసహావేశము లనేకము వీ తరుణమున గూడనున్నవి. సంధిసభగూడ త్వరలో సమావేశమగును. అందుచే లండనులో కాంగ్రెసు సభ జరుగుచో, భారతీయాశయములు ఆంగ్ల ప్రజలకేగాక, నాగరిక ప్రపంచమున కంతయు వెల్లడియగుటకు మార్గ మేర్పడును. స్వయంనిర్ణయ సూత్ర

మన్ని జాతులతో బాటు, భారతీయులకు గూడ వర్తింప జేయబడుటకు మార్గ మేర్పడును. ఇట్టి యమూల్యావకాశము నుపయోగించి, కార్యసిద్ధి బడయుట, భారతీయుల ముఖ్యకర్తవ్య మనుటకు సందియము లేదు.

రాయబారులు పేర్కొనబడిరి. లండను కాంగ్రెసు సభ నిశ్చయింపబడెను. ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలి కృషిసలుపుటకు, ప్రముఖులు సంసిద్ధులై యున్నారు. అవశిష్ట మొక్కటిమాత్రమే మిగిలి యున్నది. ప్రతినిధుల కంగీకారపత్రములను ప్రభుత్వమువారి సంగ్రహపరిచి యున్నారు. ప్రాతనిషేధములను తొలగింపవలసి యున్నారు. యుద్ధము ముగిసినది. యుద్ధముతో బాటు, యుద్ధ నిర్బంధములు గూడ తొలగవలెను. ప్రాంతైసు సంఘములు తమపనిని ముగించువరకును, భారతీయులూరకుండవలయు ననుట సమంజసముగ లేదు. ఈ సంఘములు విచారించునది వివరములకూర్చి మాత్రమే, మూలసూత్రములలోనే భేదాభిప్రాయములున్నపుడు, భారతీయాశయము లాంగ్ల దేశమున తప్పక వెల్లడిపడవలయును. ప్రాంతైసు సంఘవిచారణ యైనను రహస్యముగ జరుపబడుచు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులెవరును ఆ సంఘసభ్యులు గాకుండుటచే, ప్రజలు దానివిషయమై సంతక యుత్సాహము జూపుటలేదు. విచారణాఫలితములైనను ప్రజలను సంతృప్తిపరుప జాలవు. కాంగ్రెసు రాయబారులు దేశమునకు ముఖ్యవసరము గాదని యెంచి, అంగీకారపత్రముల నొసగటకు నిరాకరింప వీలుండదు. భారతదేశపు భావ్యభ్యుదయ మంతయు ఈ సందిగ్ధతరుణమున ఆంగ్ల దేశమున నిర్ణయింప బడనున్నది. నేడు నైచెడిపు నాడులపై, రాజ్యాంగ నిర్మాణపు సామ్రామాధార పడి యుండును. భారతీయుల కోర్కె లింతవరకును ఆంగ్ల దేశమున వెల్లడిగాక, హాని యెంతయో గలిగినది. ఇక నైనను సరియగు నభిప్రాయములు వెల్లడియగుట యవసరము. ఏవిధమున జూచినను, ప్రయాణనిషేధముల నికను తొలగింపకుండుటకు కారణము గాన్పించదు. భారతదేశ మంతయు ఈ నిషేధము దొలగింపమని, ప్రభుత్వమువారికి దృఢముగ దెలుపవలయును. భారతీయుల మొఱలన్నియు సరకుజేయబడక, ప్రయాణనిషేధ మింకను నిలిచియుండునెడల, భారతీయులలో నమితమగు నసంతృప్తి వ్యాపించుట నిశ్చయము. భారతదేశపు సక్రమాభివృద్ధి నాపి నైచుటకీ నిషేధము తోడ్పడగలదు. అమెరికా దేశమున తంత్రీవార్తాపరిశీలనము గూడ తొలగింపబడినది. అట్టితర, భారతదేశపు రాయబారులపై నర్థవిరహితములగు నిర్బంధముల విధించుట, న్యాయము గాదు. త్వరలో నీ నిర్బంధముల దొలగించి, సక్రమాభివృద్ధి కెల్లరకు సహవావకాశముల నొసగ ప్రభుత్వమువారు ప్రార్థితులు.

ఆహార సమస్య

ఆహార పదార్థములకు ధరలను ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయింపవలె నని ప్రజలు గోరుచున్నను, స్థానిక సంఘములు, అవసర సంఘములు కఠపు బాధ తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలయు నని, సివిలు సప్లయల డైరెక్టరు గారు దెలిపిరి. శాసననిర్మాణ సభలో అలెక్జాండరు కాన్స్టాబుల్ గారులనే జవాబిచ్చుచు, స్థానిక సంఘములు గోరుచో ధనసహాయ మొసగబడు నని సూచించిరి. స్థానిక సంఘములకు సామాన్యవసరములకే ధనము లభింపక యిబ్బంది పడుచుండగ, వాటిపై నీ క్రొత్త భారమును

నైచుట పాడిగాదని యంతకుమున్ను తెలిపియుంటిమి. చెన్నపురియందును మిగిలిన ప్రదేశములందును, స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు శక్తి వంచనలేక కృషి సలుపుచునే యున్నవి. కాని వాటికి ధనసమృద్ధి లేదు. ఈ భారమును, ప్రభుత్వమువారే భరించుట ముఖ్య ధర్మము. ఇట్టి స్థితిలో కల్లికోట మ్యునిసిపలు సంఘమువారు తమ పట్టణమునకు ఆహారపదార్థముల సప్లయ చేయుటకు, ప్రభుత్వమువారిని ఋణము గోరగ, వారు నిరాకరించిన జస్టిసువత్రిక దెలుపుచున్నది. ఈ వార్త మిక్కిలి యాశాభంగకరముగ నున్నది. స్థానిక సంఘములు తమ పని గాకున్నను, ప్రజల సంతృప్తికాఠమై ఆహారపదార్థముల సప్లయకి బూనుచుండగ, ప్రభుత్వమువారు తగిన సాయము జేయుటకు బదులు వాటిని నిరుత్సాహపరచుటకు కారణ మెదియో తెలియదు. జస్టిసు వత్రిక సూచించినట్లు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకున్న 192 లక్షల నిలువ నుండియు, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు లండనులో కూడుచున్న నిలువనుండియు, కొంత భాగమును కఠపు బాధను తగ్గించుట కేల యుపయోగింపగూడదో దోచకున్నది. యుద్ధ మంత మొండుటచే, ప్రభుత్వధనమును వెచ్చించుట కింతకన్న ముఖ్యవసర కార్య మింకొకటి యుండబోదు.

వి. ఆర్. సింధీగారు

వీరు నిమ్నజాత్యుద్ధరణమునకై గావించుచున్న సేవ మిక్కిలి ప్రశంసార్హము. వీరు తమ జీవితము నీ ఘనకార్యమునకై ధారబోయుచున్నారు. హిందూదేశ నిమ్న జాత్యుద్ధరణ సంఘమునకు వీరు కార్యదర్శిగ నున్నారు. వీరిపుడు చెన్నపురి విచ్చేసి తెలుగు, తమిళదేశములలో నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘముల నేర్పాటుజేయుటకై ప్రముఖులతో యోచించుచున్నారు. వీరు సంస్కరణ సంఘములు బొంబాయిలో గూడునపుడు, నిమ్నజాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసర మని సాక్ష్యమిచ్చెదరు. అందుచే మదరాసు రాజధానియందు విశేష కాల ముండజాలరు. కాన, నీ లోపలనే నిమ్నజాత్యుద్ధరకు లందరును, వారి తోడ్పాటు నైకొని కృషిసలుపుట లాభకరము. పంచములకు భూమి యిప్పించుట, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము, మొదలగు విషయముల గూర్చి, వారు నాయకులతో యోచించుటకు బూనుకొని నారు. ఇట్టి దేశ సేవకుని తోడ్పాటు సామాన్యముగ లభించుట దుర్లభము. ఆంధ్రదేశీయులు వీరిని రప్పించి, పంచమాభ్యుదయమునకై కృషి సలుప గోరుచున్నారము.

ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభ

ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభకు తాలూకానుండి ఒక రయితయినను రావలెనని, మాళవ్యాగారు గోరుచున్నారు. ప్రతి జిల్లాసంఘమువారును తాలూకా సంఘమువారును రయితుల నధికసంఖ్యలతో ప్రతినిధులుగ బంపుట ధర్మము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ఆంగ్ల భాషావాసన లేని రయితులకు సహితము దెలియునటుల హిందీభాషలో గూడ జరుపబడుట లాభకరము. రాజకీయ విషయములలో ప్రజాసామాన్యము శ్రద్ధ వహించుచున్న కొలదియు, సామాన్యభాషావసరము పొడగట్టుచున్నది. ఆంగ్ల భాషా పారంగతుల సభగ మాత్రమే, దేశీయ మహాజనసభ యుండునంతవరకును, నది ప్రజాసామాన్యమునం దుత్సాహము పురికొల్ప జాలదు.

బకింగుహము కర్నాటికు మిల్లులు

ఈమిల్లుల వ్యవహారము లింకను పరిష్కారము కాలేదు. త్వరలో పరిష్కరింపబడు నని మద్రాసు ప్రెజుడెన్సీ కలెక్షరునున్నది. లండను లో నిటీవల వై ల్యే పనివారల సమ్మెకట్టు ప్రారంభమయ్యెను. ప్రధానమంత్రి గారు జోక్యము కలుగజేసికొని దానిని పరిష్కరించిరి. ప్రతిపని వారల సమ్మె యారంభమయినది. దీని విషయమై గూడ లాయరు జార్జిగారు జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారు. ఆంగ్లేజములో ప్రభుత్వాధికారు లింతటి సానుభూతితో జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండ, భారతవర్షమునందీ పద్ధతి యేలయనలంబింపబడదో తెలియనున్నది.

ఆంధ్ర జిల్లాబోర్డులు

కృష్ణ, బళ్లారి చిత్తూరు, జిల్లాబోర్డులు 1917-18 సంవత్సరపు కార్యనిర్వహణ మార్కాల్పాయము చేరినవి. వీటి కార్యనిర్వహణ మంత సంతృప్తికరముగ నున్నదని నడుపుటకు వీలులేకున్నది. కృష్ణజిల్లా, తాలూకాబోర్డుల సమావేశములకు వచ్చుసభ్యులసంఖ్య వృద్ధిజెందుచున్నది. తాలూకాబోర్డుల యెన్నికలలో ప్రజలు తగిన యుత్సాహమున వ్యక్తపరచుకొనుచు, తమగలమున నైపుణ్యము సభ్యులకు ప్రభుత్వము వారు నియోజించుటయు విచారకరముగ మండకపోయి. 1917 సంవత్సరము, మార్చి 31 తేదీవర కి మండలమునందలి యూనియను పంచాయితీల సంఖ్య యథాస్థితియందున్నను, ఇటీవల 21 యూనియనులు నూతనముగ నిర్మితములై యుండుట సంతోషదాయకము. ఇవి త్వరలో కార్యనిర్వహణమున ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వమువారు నుచుచెదరని విశ్వసించుచున్నాము. విద్యావిషయమున నీ మండలమునందు 2,71,078 లు శిష్యులపఠపడినవి. మాధ్యమిక పాఠశాలల సంఖ్య (6) అత్యల్పముగ నున్నది. వీటిలో అణుకులో మాత్రమే సంపూర్ణమగు మాధ్యమిక పాఠశాల; ఇతర ప్రజేశాలయము దవి ఆసంపూర్ణముగ నేయున్నవి. మాధ్యమికవిద్య మిగుల నసంతుష్టికరముగ నున్నదని ఆంగ్లేయ పరిశీలకులు చెప్పుదురు. ఇచ్చట విద్య గణనవారి సగటుసంఖ్య తగ్గుచుండుటకు నిశేకమున నెట్టి కారణమును గన్పట్టదు. కాని, ప్రాథమిక పాఠశాలల సంఖ్య 588 నుండి 624 వృద్ధిగాంచింది. వైద్యవిధానమున గూడ అనేక లోపములు గానవచ్చుచున్నవి. వైద్యకాలలసంఖ్య హెచ్చలేదు. ఇచ్చట చికిత్సకు బొందుచున్న రోగుల సంఖ్య నానాటికి అభివృద్ధి నొందుచున్నను, అనేక ప్రజేశాలయములలో వైద్యకాలలు అనేకమాసముల వరకు మూసివేయబడుటవలన మండలవసరముల కనుగున వైద్యసహాయ మిచ్చట లేదని తేలుచుచున్నది. సంగ్రామమువలన వైద్యులు లభింపకున్నారనియు, ఇదియే యిట్టిస్థితికి గారణమనియు నుడువుటచారమైనది. కాని, వీరికి బదులుగ ఆయుర్వేదవైద్యకాలలను నిర్మించి, ప్రజలకు వైద్యసహాయము చేయుట సమాచితమని బోధనవారి కేల స్ఫురింపకుండెనోమే మూహించుకొనుచున్నాము. టీకాలకాళి గావించిన పని మిగుల నసంతృప్తికరముగ నున్నది. కలరా, మహుచ్చి, ప్లేగు వ్యాధులవలన నీ మండలమున కపారనష్టము సంభవించినది. మరణములసంఖ్య గత మూడువత్సరములకంటె నెక్కువగ నున్నది. బొటలస్థితియు, అందు ముఖ్యముగ పల్లెలకు బోవు బొటలస్థితియు, మిగుల నసంతృప్తిదాయకముగ నున్నది.

బళ్లారి జిల్లాబోర్డునందు కూడ ఈ లోపములు గానవచ్చుచున్నవి. ఈ మండలమున నూతనముగ నేడు యూనియనులు స్థాపితము లైనవి. పంచాయితీలు, తాలూకాబోర్డులను తృప్తికరముగ నే కృషిసలపుచున్న పని చెప్పవచ్చును. కాని, జిల్లాబోర్డులకు వచ్చు అధికారుల సంఖ్య తగ్గిపోవుట విచారకరము. విద్యావిషయమున గత వత్సరమున శిష్యులపఠపడిన ధనముకంటె నీవత్సరమున ఖర్చుపెట్టిన ధనము కొంచెము మాత్రమే హెచ్చుగ నున్నది. హర్షవహల్లిలోని మాధ్యమిక పాఠశాలయందలి ఉపాధ్యాయవర్గమును సంస్కరింపఁజేసినదని పాఠశాలా పరిక్షకుడు చెలిపిన మాచనలను త్వరలో నాచరణలోనికి తెచ్చుటవసరము. ఈవత్సరమున 2 ప్రాథమిక పాఠశాలలు మాత్రమే నిర్మితము లగుట సంతుష్టికరముగ

ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము
ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము

శ్రీమూక రాజవైద్య కొంపల్లి చెంచురామయ్య పంతులుగారి

అధ్యక్షత వ్రేరింద కాకినాడయందు డిసెంబరు ౧౫, ౧౬, ౧౭ వ తేదీలలో జరుగును.

లేను. పంచములకు ప్రత్యేకముగ 18 పాఠశాలలు కలవు. కాని, యందలి విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గిపోవుట ప్రోత్సాహజనకముగ లేదు. ఇందులకు ప్లేగు వ్యాధియే ప్రధానకారణము కానోవు. ఇతరఖండములవలననే యిచ్చట కూడ ఆరోగ్యస్థితి తృప్తికరముగ లేదు. గత వత్సరమున నీ విషయమై వెచ్చింపబడిన ధనముతో నీవత్సరము సగముమాత్రమే వెచ్చింపబడుట వలన నిందు అసంతృప్తికారకపరిస్థితి బుండుటయందు దాతృవ్యమెద్దియులేదు. ప్లేగు వ్యాధి అతితీవ్రముగ వ్యాపించి 11,075 మందిని అంతము నొందించినది. కలరా, మహుచ్చి వ్యాధులు కూడ ప్రబలముగ నే యున్నవి. మండలవసరములకు తగిన వైద్యకాలలులేవు. ఇవియైనను వైద్యోద్యోగులలేమిచే తృప్తికరముగ కార్యనిర్వహణ మొనర్చలేక పోయినవి. ఇందుచే నిచ్చట చికిత్స సొందువారి సంఖ్య క్షీణగతి సొందుచున్నది. టీకాలకాళి కూడ సరిగ పని చేయలేకపోయినది. వీధులస్థితి యథాప్రకారము అసంతృప్తికరముగ నే యున్నది. పల్లివరకున్న విషయమున మిగుల కాలవారణ మగుచున్నది.

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డునందీ లోపములు దొలగిపోవునను, అధ్యక్షుని సానుభూతివలన తృప్తికరముగ వర్తించుట కవకాశములున్నటుల పొడగట్టుచున్నది. జిల్లాబోర్డు సమావేశములకువచ్చు అధికార సభ్యులసంఖ్య క్రమముగ హెచ్చుచుండుటయు, అధికారసభ్యులసంఖ్య తగ్గుచుండుటయు కూడ, స్థానికవిషయనిర్వహణమున అధికారాంతమున పెంపొందించుబోధ ఉద్దేశానుగుణ్యముగ నే యున్నట్లు తోచుచున్నది. ఈ వత్సరమున చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డున కొక యెన్నిక అవధికారాధ్యక్షు డొసంగబడుటచే, ఈ మండలమునందలి అన్ని తాలూకా బోర్డులకును అధికారాధ్యక్షు లుండుట తటస్థించినది. ఎన్నిక సభ్యుల అధికారము హెచ్చినకొలదియు, ఎన్నికలయందు దుత్సాహము వృద్ధిజెందునని అధ్యక్షులు నుడువువాక్యములు సమంజసములుగ నున్నవి. ఈ వత్సరమున నీలంపల్లి, మహిమండలము పల్లెలు యూనియను పంచాయితీలుగ నిర్మితము లగుటచే, ఈ సంవత్సరాంతమునకు 18 విలేజీ యూనియనులు బుండుట తటస్థించినది. ఈపంచాయితీలు 168 సమావేశముల గావించినవి. రేణిగుంట యూనియను మాత్రము అణుమాసములవర కొక సభ నైన జరుపకాలక పోయినది. ఇందులకు నిర్వహింప దగిన కార్యభారము లేకుండుటయే కారణమని నిశేధము నుడువుచున్నది. ఇచ్చట ఇన్సార్జును పంచాయితీలు కూడ స్థాపితమైనను, ఇందనేకములు నామమాత్రము లైనవిని వినుటకు విచారకరముగ నున్నది. చిత్తూరులోనున్న యొక ప్రాథమిక పాఠశాల తృప్తికరముగ నే కృషిసలపుచున్నదని చెప్పవచ్చును. కాని యందలి విద్యార్థుల సగటు సంఖ్య క్షీణించుచుండుట సంతుష్టిదాయకముగ లేదు. అణు ప్రాథమిక పాఠశాలలు నూతనముగ ప్రతిష్ఠాపితము లైనవి. పంచములకు ప్రత్యేకముగ నిరుదారించు పాఠశాలలు నిర్మితము లైనవి. వైద్యకాలలు గతవత్సరము 18 ఉండినవి. ఇందులో చిత్తూరులోని వైద్యకాల చిత్తూరు పురపాలక సంఘమువారి యాజమాన్యమున కొసంగబడినది. వీనియందు ఔషధములను బొందువారి సంఖ్యతగ్గుచున్నది. మంత్రసానులు తగినంతమంది లభింపకాలకున్నారు. మండలారోగ్యము మొత్తముమీద నసంతృప్తికరముగ లేదని నిశేధికమే నాకొనుచున్నది. కలరా, మహుచ్చి, ప్లేగు వ్యాధులవలన ననేకమరణములు సంభవించినవి. వీధులు మంచి స్థితియందున్నవనియే అధ్యక్షులు నుడువుచున్నారు. ఈ లోపములు సర్వసాధారణముగ గానవచ్చు చున్నవి. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమువలన నవి యన్నియు తొలగిపోవుట నిశ్చయము.

వైమానికులు ఢిల్లీకివచ్చుట:— 12 వ తేదీన ధ్యాన్యముకు సరిగా జనరలు సాల్పించుగావును సహచరులును ఢిల్లీకి వచ్చిరి. వారు సనీరాబాదునుండి నిరుపద్రవముగ వచ్చిరి. ఇండియా వైమానిక సేనాని కల్పలు తెనెంటుగారు విమానముపై వారి నెదుర్కొనిరి. వారుపుర వీధిని నగర ప్రదక్షణము గావించి నిర్జీతస్థానమున దిగిరి. సర్వసేనానియ సేనలును వారికి స్వాగత మొసగెను. చాలమంది పౌరులుగూడ వచ్చిరి.

స్థానిక వార్తలు

ప్లేగువ్యాధి:—లిరుకల్ కే. జి. లోని పాథసారథిభిష్యమున ప్లేగు వ్యాధ్యులు వ్యాపించినది.

అనిబి సెంటుగారి శిలావిగ్రహము:—వై.

వి. పి. వారి సాంవత్సరిక సభాసందర్శనమున శ్రీమతి అనిబి సెంటుగారి శిలావిగ్రహము గోక్షేలు మందిరమునందు శేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు బహిరంగపరచబడును.

జగన్నాథ భక్తసభ:—సభవారి యాజమాన్యము

క్రింద శేపు అదివారమువాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీము నివాసులు (బ్రహ్మశ్రీ, సాంవత్సరాభిషేకములవారు "అంగుల్యభివాం" అను విషయమును హరికథగా చెప్పుదును.

ప్రభుత్వ సమావేశము:—మద్రాసు పత్రిక

లో ప్రకటించు ఆంకలహర్షి చరిత్రయందుకు నేర్పరుపబడిన సమావేశముగూర్చి సరియైన సమాచారము ప్రచురింపబడలేదు. 16-వ తేదీన 11 గంటలకు గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద కోటలోని సెక్రెటరీయేటు ఆఫీసులో రహస్యసభ యొకటి జరుగును. అనధికారులలో నిక్రిందివా రాహ్వనింపబడిరి. 1 దినానుబహదూరు పి. రామారాయనింగారు, (2) మహమ్మదు నాబిబుల్లా సాహేబు గారు (3) దినానుబహదూరు ఎ. నుట్రాయలు రెడ్డిగారు (4) మహమ్మద్ ఉస్మాను సాహేబు గారు (5) దినానుబహదూరు పి. కేశవశెట్టి గారు (6) సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు (7) గౌ. రావుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు (8) చల్లపల్లి కుమారరాజు గారు (9) ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు (10) రాజా నాను దేవరాజుగారు (11) రామబహదూరు కె. వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు (12) దేవదాసుగారు (13) గౌ. రావుబహదూరు వి. కే. రామబాబుగారు (14) సర్. బర్నార్డు హంటరు గారు (15) తిన్నవెల్లి మధుర విషయ్యగారు.

చెన్నపురి, ముత్యాలపేట హైస్కూలు:—

నిన్నుటిదినము సాయంకాలము 5-గంటలకు నైమదహరించిన పాఠశాలయందలి బాలకులు దత్తాత్రేయకాల్యాణమునఁ బ్రాసాదముపై సమావేశమయిరి. తొలుందొల్ల శ్రీకాష్ఠి చక్రవర్తిని, శ్రీమేరీచక్రవర్తిని దీక్షాయువు నొసంగునట్లెల్లరును భగవంతుని బ్రాహ్మపురస్కరముగ నాంగ్లే యాంధ్ర ద్రావిడ భాషలయందు గానరూపమునఁ బ్రార్థనలు సలిపిరి. ఇదియును గాక ద్రావి డాంధ్ర) భాషలయందు నా పాఠశాలయందలి బాలురచే నాటకములు ప్రదర్శింపబడినవి. సుయోచితముగ హాస్యము లాపాఠశాలయందలి బాలరచే తెప్పబడినవి. ఇట్టి తరుణమునకు దగినట్లు చిరకాలమునుండి యాపాఠశాలయందలి బాలురచే గడుశిక్షబూనినవారును బ్రధానోపాధ్యాయులును నగు మహారాజరాజ శ్రీ కడపూడి సీతాపతి నాయుడు బి. ఎ. ఎల్. టి. గారి పరిశ్రమలన్నియు సంతోషముగ గొనసాగిన వనుటకడు శ్లాఘనీయము. ఆపాఠశాల నూపురి తెండెంటుగారు బ్రహ్మశ్రీ నేదమూర్తులయిన వి. ఆరుణాచలఅయ్యరుగారి కార్యక్రమములు ప్రశంసనార్హములు. నాటకారంభమునుండి యంతమువఱకు నుండిన సభ్యులలో ఒకరును నాపాఠశాలకు కార్యదర్శిగ నుండు మహారాజరాజ శ్రీ పి. నుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠిగారిచే బాలరచేల్లరకును దర్బారు దివసజ్ఞాపకార్థముగ గవర్నరులములు, పత్రికబెల్లము, మధురాహారము లొసంగబడినవి.

మహమ్మదీయ విద్యారంభ:— నూరతులో ఈ నెల 27-29 తేదీలను జరుగుసభకు సర్ ఇబ్రహీం రహీంతుల్లాగారు రధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి.

విశాఖ పరిపాలన

(తెలుగు పత్రిక)

ఇంట్లో

విశాఖ పరిపాలన

లండను, డిసెంబరు 9:— విశాఖ పరిపాలనకు కడ పటివారము నేడు ప్రారంభమగును. కావున ఉద్యమప్రవేశమును ఉత్సాహమును ఆతిథ్యించినది. ఇద్దరికంటె నెక్కువ మందిలో హాజరగుట ఇదివరకెన్నడును సంభవించలేదు. మామసానములకు హాజరయ్యుట సామాన్యమే కాని విశేషము కాదు. మాత్రము రాజకీయలోక మేర్పడెననియు అందు ప్రాతికర్తుల భేదములు విశేషభాగము తొలగిపోయె ననియు, రాజకీయసంస్కరణకాసనములన ఎత్తుకొను మాట్లాడుట వారి సంఖ్యను పెండ్లిండ్లిభేదములను సభ్యుల సంఖ్యను విశాలము చేయుటయు వీనికి కారణము లని చెప్పబడుచున్నది. నూతనముగా విశాఖకు అధికారము నొందినవారు ముఖ్యముగా నైతికులను శ్రీలును ఎట్లు వోట్లవచ్చెదరో తెలియదు గాని భావి రాజకీయరంగమునందు సిక్ ఫేయిను కక్షవారి బలము ఎక్కువగునను చిట్కము సంభవింపవచ్చును. మొత్తము మీద 471 మంది (కోఆలిషను) సంయోగసభ్యులుగ నుండ గోరుచున్నారు. అందు 822 మంది సంయోగవాదులు 181 లిబరలుపక్షమువారు 18 మంది జాతీయప్రజాసత్తావాదులు సంయోగబద్ధులమనకు చెందినవారిసంఖ్య 1047. అందు 75 మంది సంయోగవాదులు, 258 మంది లిబరలు పక్షమువారు, 876 మంది కార్మికపక్షమువారు, 12 మంది సాంఘిక వాదులు, 10 సహకార సంఘముల వారు, ఒక్క జాతీయ ప్రజాసత్తావాది, 23 మంది సామ్రాజ్య (ఇండ్లరేవెన్యూ) పక్షమువారు విశాఖనొందిన నైతికసభ్యత్వాధ్యులలో 24 మంది జాతీయపక్షమువారు, 76 మంది సిక్ ఫేయినులు, 59 మంది లిబరలు జాతీయవాదులు, 120 మంది స్వతంత్రవాదులు ఇతరులు, 7 గురు కృతసాయవాదపక్షమువారు, ఒక్కరు శ్రీ బృందపక్షమువారు, ఒక్కరు కాస్తరు పక్షమువారు, ఒక్కరు ఆరోగ్య కాళివాదు, ఇద్దరు ఉన్నతజేతపక్షమువారు, ఒక్కరు నావికుల పక్షమువారు, ఇద్దరు ఉపాధ్యాయుల పక్షమువారు, ఒక్కరు పురవాససంఘముపక్షమువారు.

భావికాలపు విమానోద్యమము.

లండను, డిసెంబరు 9:— ఇకముందు విమానవిమానాదులందు జరుగు వృద్ధిని గూర్చి విమానసంఘమునందలి సివిలు విమానవ్యాపార ఉపసంఘమువారు ఒకరిపోర్టునందు తెలిపిరి. విమానములు నడువలసిన మార్గములను, దిగవలసినచోటులను, గూర్చి తక్షణము ప్రాథమికవిచారణముగావించి తక్షణము పరిశోధనాసంఘము నేర్పజుపవలె ననియు, వైసంఘమువారు కోరుచున్నారు. విమానవ్యాపారవిషయమును గూర్చి సంఘమువారు ప్రాయము అభ్యసనుండి కలకత్తాకు 4 దినములలోను, లండనునందు, జోహానాబాద్కు 6 దినములలోను తపాలను ధీసికొనిపోవుట ఆసాధ్యము గాదని తెలిపిరి. ప్రధానసూత్రము లకు సంబంధించిన సమస్యలను మిత్రమండలితోను అధినివేశము లతోను చర్చింపవలసియున్నదనియు విమానవ్యాపారమునకువలన గలుగు లాభములను గూర్చి సామాన్యమునందటకు ప్రకటనోద్యమము సలహావలెననియు, విమాన విషయములకు సంబంధించినంతవట్టుకు అంతటకు ఏకనిధిగురు కాసమమును జేయవలెననియు, అధినివేశములకి విషయమును ఉత్తరపుట నిచ్చుటగాని అట్లుగాక యింకే విధముననైన వాని ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము గలిగించుటకాని మాడదనియు సంఘమువారు తెలిపిరి. సముద్రాంతర జేతవ్యాపారమును గూర్చి ప్రాయము అధినివేశములందును భరతవర్షమునందును అతి విశాలమగు జేతమున్నందునను, ప్రజాభావశక్తిగల ప్రదేశములు ఒకదానికి ఇంకొకదానికి చాల దూరముగా నున్నందునను సివిలు విమాన ఉద్యమము జరిగించుటకు చాల ఉపయోగించుననియు, అంత సామ్రాజ్య ఆస్యోద్యమ సంబంధముల విషయమున అంతసామ్రాజ్య వ్యాపారము విశేష ప్రాయములను జరిపించి యుండుననియు సంఘమువారు రిపోర్టునందు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు దేశమున నిర్బంధమును తొలగించుట.

లండను, డిసెంబరు 11:— గొప్ప తొందరను నిజారించుటకు నిర్బంధనైతికత్వ మేర్పరుప బడినది. అట్టి అవసరము

తీరగనే నిర్బంధము తొలగింపబడును. దానిని మరల నవలు జరుపుటకు మేము అంగీకరించుటలేదు. యుద్ధమునలన కలుగు దురాగతములదండుటకును కాళ్ళకును కాంతి నెలకొనుటకును యూరోపునందు నిర్బంధము తొలగింప బడవలెనని సంధి సభవారు నిర్ధారణ చేసెదరు. యూరోపునందు సైనికత్వము తొలగిపోవో సంధిసభ కేవల ప్రవాస ప్రాయమే యగును. ఆంగ్లానా కాదగ్ ప్రయోజనము స్వర్తకణ మాత్రమే గాని అన్య జేతాక్రమణము కాదు గాని మేము నా కాదగ్లను నిరమింప జాలము. (హర్షము.)

యుద్ధ వ్యయము.

జర్మనులకు క్షేమమునకవరకు పూర్తిగా వారు నష్టపరిహారము నిచ్చియే తీరవలెను. మిత్రమండలి యుద్ధవ్యయము 240000 లక్షల పానులు. ధర్మమాన్యమున చరించి విజయమును గాంచిన వారు హేమ్యవ్యయమును భరింపగా అధర్మవర్తనులై పరాజితులైనవారు స్వల్పవ్యయమును భరించవలె ననుట అసమంజసము.

బ్రిటిషు వారి యుద్ధవ్యయము.

నాకాదగ్ల వ్యయముల వలనను నైతికుల కధికముగ ధనము సేసుకుటవలన బ్రిటిషువాకి వ్యయముధికమైనది. జర్మనుల వ్యయముకంటె బ్రిటిషు వారి వ్యయము మిక్కిలి హేమ్యుగ నుండుట కెడమే కారణము.

కెయిజరు బాధ్యత.

యుద్ధదురాగతములకు కెయిజరును ఆరోపించునవలెను బాధ్యులు కావలెనని యూరోపుదేశములను మిత్రమండలివారు నిశ్చయించిరి. ప్రెసిడెంటులైన గారుగూడ నట్లే నిశ్చయించిరిని జేసి తెలిపెదరు.

యుద్ధ ప్రోత్సాహము.

ఈ యుద్ధమునకు ముఖ్యప్రోత్సాహమును జర్మను యోధరాజుని దొరకనమువారు ఆధారములను గ్రహింపగలిగిరి.

జర్మనుల వ్యాపారము.

పరిహారము నిచ్చుటకు జర్మనులు తమసరకులను మిత్రమండలి దేశములందు విరజిమ్ముట కవకాశ మిచ్చునాడదు.

జర్మను దేశమునందు మిత్రమండలి సేన.

జర్మనీలో ముసేన లభికకాల యుద్ధమాళను. అందు క్షలన వ్యాజిజ్యమునకును పరిశ్రమలకును నష్టముకలుగును.

జర్మనుల బహిష్కరణము.

జర్మనులు బ్రిటనులో సభికకాల ముండగూడదు. వారిని పంపివేసెదము. బ్రిటన్ వారినిక గానియుచుని బ్రిటనులో లాయడుజాడ్జి వారు నుడిపిరి.

యుద్ధమునాట ప్రముఖులు.

లండను, డిసెంబరు 12:— వర్జిన్యపు యుద్ధపత్రికలు రద్దుచేయబడును. ఎక్స్ ప్రికరు పత్రికలును మాత్రముండును. ఆ పుడు మాగ్నన కనకాశముండదని బ్రిటిషు వారు ప్రకటించిరి.

8 గంటల పనిమాత్రమే

లండను, డిసెంబరు 12:— ఇకము ఉత్కృత్యంతకాలలో పనిమాత్రము 8 గంటలు మాత్రమే పనిచేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది.

నాకాబల సహాయము.

లండను, డిసెంబరు 12:— ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు బ్రిటనుపురమునకు వెళ్లనప్పుడు సహాయముగా వెళ్లబడు రియర్ ఎడ్జెరలు సింగుగారి ఆధిపత్యమున ఆమెకును నాకాదగ్లకు ఒక బ్రిటిషు రేవునుండి వెళ్లును.

ప్రాన్సు

రైలుపే వసతులు.

పారిసు, డిసెంబరు 11:— రాత్రి ప్రామునుండి ప్రార్థపురమునకు బోవు రైలుమాన్యము గొయెలు, బోర్మాయిగు వంటకు వృద్ధి జేయబడినది.

విల్సనుగారికి గౌరవము.

పారిసు, డిసెంబరు 11:— విల్సనుగారు వచ్చునప్పుడు

గృహముల నలంకరింపవలె ననియు, స్వతంత్ర ఆహ్వానములు జరగవలెననియు ధీమాచేసిన కనకాశ ఆమహాపురుషునికి అర్పనన్యాసము నొసగవలెనని బ్రిటన్ గాభ్యుత్సాహ ప్రకటించెను.

అరాబు సేనాధిపతి.

లండను, డిసెంబరు 10:— అరాబు సేనాధిపతి యగు మెరీఫ్ ఎయినుల్ అనునతడు అరబ్బీల ఆశయములను గూర్చి చర్చించుటకు లండనుకు వచ్చెను.

గూఢచార నేరము.

పారిసు, డిసెంబరు 11:— గూఢచారపు నేరముకింద డిసిల్వఅనునతనికి మరణశిక్షయు, ద్యూపోట్టు అను శ్రీకి 20 సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు ఉగార్పు అనువిద్యార్థికి 15 సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు విధింపబడినది.

ప్రాన్సు స్థితి

పారిసు, డిసెంబరు 11:— హానసువార్తా సంఘము వారిట్లు తెలుపుచున్నారు:— ఉత్సాహము ఊరక పెరుగుచున్నది. పాయింకేన గారు ఇటీవల హాటల్ డివిల్లియందు గొప్ప యుపవాసము గావించుచు పురపాలకసంఘము శిక్షలుప బడిననియు, లోమెయనందలి పుస్తక భాండాగారమును రీయునందలి జేనాలయమును నాశనము చేసినంత ఘటముగా ఏకజాతిప్రజల ఆత్మబలము నాశనముచేయువారిని ఆశ్చర్య ప్రజలు చూపినయు చెప్పిరి. స్ట్రాస్బుర్గోయందు ప్రెసిడెంటు గారిపక్షపు బలము వృద్ధియయ్యెను. పారిసునుండి 500 మంది సెనెటరులును ప్రతినిధులును వచ్చి చేరిరి. ఉత్సవము జాతీయ త్వము జరిపించియుండెను. ప్రెసిడెంటు పాయింకేనగారు జైలుకు అను ఆశ్చర్య సేనాధిపతి శిలాప్రతిమకు పుష్ప మాలికను వేసి గౌరవించిరి. జేనాలయమున నుత్సవ మైన వెనుక పాయింకేనగారు సేనలను జూచిరి. తమవారసు డ్లెన్ డిలారి పబ్లికునందు సంగీతక్రగణమును వృత్తాదులను జరిగెను. ప్రెసిడెంటుగారు ప్రాటెస్టెంటు చర్చిని ప్రజామండలిమును జూచి ఉపవాసములను గావించెను. స్ట్రాస్బుర్గు జర్మను చేతులనుండి విముక్తిచెందినవారికి వీధులకుం దిన జర్మను పేగుల నన్నిటిని మార్చివేసి. మార్పు అను గ్రాయ బారిము, జనరలు వెరిసింగుగారును, ఫీల్డుమార్షల్ సర్ డగ్లను హేగు గారును, ఆమెరికా ఇంగ్లండులపక్షముల ప్రజల అభినందనహేమలకు గ్రహించిరి. గ్రామములనుండి వచ్చిన కి వేల మందియు, స్ట్రాస్బుర్గోపుర సంఘప్రతినిధులు కి వేల మందియు జాతీయ పతాకములతో నుత్సవము సలిపిరి. వివిధ వర్గములును, తళితళలాడు విజయగల దుస్తులును, జిరోజేప్టులును అప్రతిమానములై యుండెను. నగరవాటకకాలయందు గాలాప్రదర్శనము జరుపబడినవెనుక ప్రెసిడెంటు పరివారము వారు కోల్మాను ముల్ హౌసు అను స్థానములకు బోయిరి.

రుమేనియా

బుకోవిना రొమేనియాల సంయోగము.

పారిసు, డిసెంబరు 11:— బుకోవిना రొమేనియాలో చేర్చుట బుకోవిना జాతీయ సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గ్రీసు

ఇద్దరు గ్రీసు యుద్ధోగులు పారిపోవుట.

పారిసు, డిసెంబరు 12:— 1917 జూలైములో నిర్బంధించబడిన గ్రీసు వెనుకటిప్రధాని గౌనరిసుకు కల్లులు మెల్ల కప్పును తప్పించుకొని పోయిరి. వారిని ఏథెన్సులో విచారిం చుట కాలోచింపబడుచుండెను.

జపాను

జపాను ప్రతినిధులు.

వోకహామా, డిసెంబరు 12:— జపాను ప్రతినిధులు సంధిసభకు 10 వ తే ది బయలుదేరి వెళ్లిరి.

హాలండు

కెయిజరు స్థితి.

హేగు, డిసెంబరు 12:— కెయిజరు హాలండులో నుండుటయొ విజాతివారైనను ఇంతవరకు ఆ డివింగులేదనియు, కెయిజరు హాలండునందు ఉండుటకు తాత్కాలికమాత్రమే యని యు ద్వితియసభలో ప్రధానమంత్రిగారు చెప్పిరి.

జర్నల్

ప్రస్థావనం రై నుభాగము.

వారిను, డిశంబరు 9:—బ్రిటిషు సేనలతో గూడనున్న ప్రవాసు విలేజ్లి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ప్రస్థావనంబల నుభాగమునందలి ప్రజలు ఎల్లవోట్లకు ఆహ్వానముతో మిత్రమండలిసేనలకు స్వాగతము నొసగుచు అన్ని విధములగు సేవలను జేయుచు విజేతలకు సంతోషము గలిగించుచున్నాడు. మిత్రమండలిసేనలకు నడచుచుండ చాకాతి బాజులు మృతా అని కేకలు వేయుచుండును. బాలికలు ఆతి వినయముతో ప్రార్థించుచుండును. మామల కిటికీలపై మాడు రంగుల పతాకములు అలంకరింపబడినవి. గాయములు పరాసు గీతములను బాడుచుండున పెద్ద ఉద్యోగస్థులే యిట్లు ఏర్పాటుచేసి యుండి రని విలేజ్లి సమ్యుచున్నాడు.

కల్యాణపుర ప్రవేశము.

అంధ్రాం, డిశంబరు 12:—82వేల బ్రిటిషు సేన కల్యాణపురమున ప్రవేశించెనని కల్యాణవార్త తెలుపుచున్నది.

పట్టుకొనబడిన పరిశ్రామికులను వదలుట.

కోమెహాగను, డిశంబరు 11:—కార్మికసంఘముపట్ల ద్రోహములచేరిన వ్యాజమున పట్టుకొనబడిన ఆగస్టు తేదీన, ఫిట్టితేదీన, ఎడ్మండుస్టిస్మెను గాల్గవ ఇతరులను గూర్చి బెర్లిన్లో దీక్షచుచు విచారణచేసి వారిని వదలివేసి.

సేనలు దొరకనమునకు తోడ్పడుట

నిన్ను జర్మనుసేనలు విస్తారముగ బెర్లిన్ నగరమున ప్రవేశించుట చాల ముఖ్యమయ్యెను. ఏలననిన సేనలు దొరకనమునకు తోడ్పడుచున్నట్లు ప్రకటింపబడినది. సేనలవారు ప్రభుత్వ భక్తిని తెలుపు ప్రమాణముల నొసరించిరి. ఆయుధములను పరిత్యజింపవలెనని స్వతంత్రసాంఘికలు సేనలకు చేసినబోధక నిరుపయోగమైనది. స్థితిగతుల్ని మారుటలన స్పార్కను విధమునా కార్యోచనము కలిగినది. సేనల అన్ని జ్యోతిరాష్ట్రములవారును గలరు. వారికి సామ్రాజ్య నగరోద్యోగులు బ్రాండెన్బర్గులూరుయొద్ద స్వాగతమొసగిరి. రైలుస్టేషనుల చాతులు యున్నగు స్థలము లన్నియును బాగుగా నలంకరింపబడినవి.

క్రొత్త యుద్ధపుసుంకము

అననవరకు రాష్ట్రపాలనముక్రింద చాల దుర్వ్యయమును చున్నది. 1914 వ సంవత్సరమునండి అమలు జరుగు పద్ధతిని క్రొత్తయుద్ధపు సుంకమును విధించుట కొక కాసనముప పొందింపబడవలెనని జర్మను ఆర్థికమంత్రి హెయిన్రిచ్ ఫున్ఫురు నుడివెను.

మిత్రమండలి అంధ్రాంబి

సోవియటుల సుఖముల వన్నిటిని వెంటనే నిరమించవలెనని జర్మను దొరకనమునకు మిత్రమండలి వాగ్దేయములకు పంపబడినది తెలియుచున్నది. బ్రాండెన్బర్గులూరుయొద్ద సేనలకు స్వాగత మొసగుచు హెయిన్రిచ్ గంబ్రిగోఫ్ స్వాగత మొసగెను. సాంఘాతిక ప్రభుత్వ నిధానమును బలపరుచుటకు వారిని కోరినది. అందుల కానుకనును తెలుపుచు వెంటనే జాతీయ సుఖము నేర్పవలెనని ఒక సార్వభౌము నుడివెను.

జర్మను సోవియటులు బోల్షివిక్కులు

అండను, డిశంబరు 12:—తూర్పు సరిహద్దున నున్న జర్మను సేన రష్యా బోల్షివిక్కులను జర్మనీలోనికి పోనియలెను గాన సోవియటు కార్యకర్తలకు సుఖములు వారు బోల్షివిక్ ఆచారమును వదలుకొనిరి. బెర్లిన్ సేనల కాముఖసానుగ్రుల నియమాడదని తీర్మానించిన లోకలాంజితు ప్రతిక వ్రాసినది.

జర్మను సేనల రాక

కోమెహాగను, డిశంబరు 12:—బెర్లిన్ ను రణరంగము నుండి వచ్చిన సేనలు జాతీయగీతములను పాడిరి. విప్లవనూదన లేమియును లేవు. వారందరును పుష్పాలంకృతులై యుండిరి. విజేతలని పాములు వారికి స్వాగత మొసగిరి. సైనికులు విజితులుకాలేదని వ్రాసె ఎబర్ట్ చేసిన ప్రసంగమే ఇందులకు కారణము. నూతనముగ నులచుచు జర్మను సామ్రాజ్యమును నిర్మించు భాగము వారి వై నున్నదని ఆతడవెను. కాంతిని నెలకొల్పటయే సైనికుల ఆశయమని ఒక సార్వభౌము పలికెను.

నేత్ర యంత్రాగారములు

కూలివాండ్ర పరిస్థితులు.

వాడియా గారి ప్రకటనము.

యంత్రాగారము లింకను మూడుదీమే యున్నవి. కూలివాండ్ర ప్రతిభను మరల దిక్కిలించెనా! యొద్దకు వెళ్ళి తమకష్టములను తెలుపుకొనిన సేనలకు గాను తెలుపు ప్రతిక వ్రాసినది. కాని మహాభయమును లింకను తెలియవచ్చుటలేదు.

వాడియా గారి ప్రకటనము.

ఈ యుద్ధ యంత్రాగారాధిపతు లగు దిక్కిలించెనా! వారు, కార్మిక సంఘములు, అందు పనిచేయుచున్న వాడియా గారు మన్నుగువారి నిందించుచు ప్రకటించిన విషయములకు ప్రత్యుత్తరముగా వాడియా గారి మాటలను చూచుట నేకు తెలుపుచున్నాను.

దిక్కిలించెనా! యంత్రాగారముల యుక్తి వేడల తరమి పలుకవచ్చును. మనదేరించేరేక కూలివాండ్ర విషయమున అభిప్రాయమును తెలుపు ఆశయము కలది.

కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడే నగు సేన, సంఘములవారు, కార్మిక సంఘము చేయుచున్న కార్యమున నిర్బంధమును దిక్కిలించెనా! ప్రకటించిన సత్కారము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. సేన ప్రభుత్వ మిచ్చుట అత్యవసరము.

దిక్కిలించెనా! మూడుదీమే వాడియా గారి యాదా పరణములను తీసికొని మరలాను కార్మిక సంఘము రాజకీయములచే సమ్యేకమై యున్నదని తెలిసి. ఈ మూడుసంఘముల మాటలతో కంపెనీ వారి భార సేమియో నాన తెలియవచ్చును. సుగతిరహితస్థితియు ప్రకృతియు వికారములు యుద్ధము.

ప్రభుత్వమున కొందరు కూలివాండ్రు రచ్చి తాము పనులవలన నాన చెప్పుటతో సుఖపూర్వకార్మికుల ప్రాంగభవనది. కంపెనీ వారి నలుల సేన వారి యొద్దకు వెళ్ళలేదు. వారిని నాయొద్దకు పిలిపలేదు కూలివాండ్రు నాదగ్గరకు వచ్చి కష్టములను నిజమైనది తెలియించుట వారి పనులవలన ప్రత్యక్షముగా మానవలయునని తెలియించిరి. మహాభయము కూలివాండ్ర కీడుబడు ఏకాంతి కాల సభయమున నెనొంటిగానే యంత్రాగారముల యొద్దకు వెళ్ళి కూలివాండ్రును సేనలను పలుకుచు వారి చెప్పకష్టములు నిజమని తెలియజేయుటగా ముగియితి. తక్షణమే యూగోపియను అధికారులవారిని బెల్గువాండు వారి భర్తలను యున్నచు విషయములపట్ల కొన్ని సంగతులను సేకరించి, వారిని బాగుగా పరీక్షించి ఒక రథన పరీక్షించి కార్మిక సంఘమును నెలకొల్పవలయునని నిశ్చయించితి.

వాని స్థానము నలన కూలివాండ్ర పరిస్థితుల బాగుచేయుటకు చాలపని చేయవచ్చునని తెలియించితి. కూలివాండ్ర కష్టములను నివారణచేయుట వారి పరిస్థితులకు బాగుచేయుటకు తగులిగా వివ్యాపకము చేయుట వారికి రాజకీయ యంత్రమున తగులిక ప్రాతిభ్య మిప్పించుటకు పనిచేయుట, వారి ఆర్థికావస్థను బాగుచేయుట ప్రార్థించుటకు వారికి సహాయము చేయుట అను విషయములను సంఘాధ్యక్షములుగా నుండితిమి.

ఈ నాలుగు ఉద్దేశ్యములలో మొదటి, నాలుగవ ఆదర్శములు కూలివాండ్ర ఉద్దేశ్యములకు సహాయ భూతములగు ననినానతోచినది. కూలివాండ్రో వికల్పభావము కలుగజేసి, వాటివలనని నెలకొల్పే ప్రభుత్వమే ఆవసరమని నా అభిప్రాయము. దిక్కిలించెనా! రాజకీయభావ సంస్థాపిక కూలివాండ్ర సహాయము మే ముచేసిండుచున్నామని చెప్పుటలో నిజములేదు. సేన సంఘములవారి ప్రతివాదములకు ఇచ్చు యువస్వాగతములన, ఎల్లప్పుడు 1,4 ముద్దేశ్యములకు కార్యరూపమున బెల్గుటకు సేన సర్వప్రయత్నము చేయుచున్నానని ప్రతివాదించి తెలియజేయు.

రాజకీయవేత్త ఈ విషయమున పనిచేయుటలో కంపెనీ వారి సేనలను ఆధ్వర్యత పెట్టవలయును! అంగ్లదేశము లోని కార్మికవర్గపు నాయకులు రాజకీయ వేత్తలుగా వారి స్వరాజ్యవాదులను, అంగ్లదేశమున అధికారు, అనధికారు యుద్ధములను నిందించుచుండును. ఒకప్పుడాజ్యవాది ప్రజలతో చేరి పనిచేయుచుండియెడల “అతడు తన రాజకీయభావ సంస్థాపిక” కొరకు పన్నుగడ పన్ను వారసునుండును. ఇందులో నిజము లేకపోయినను, స్వరాజ్యవాదులలో నెలకొనగల వేరు మదరాసులోని కూలివాండ్రు ప్రకృతజాతి స్థితిగతుల నెందులకు తెలుపమాడదు.

రాజకీయవేత్త ఈ విషయమున పనిచేయుటలో కంపెనీ వారి సేనలను ఆధ్వర్యత పెట్టవలయును! అంగ్లదేశము లోని కార్మికవర్గపు నాయకులు రాజకీయ వేత్తలుగా వారి స్వరాజ్యవాదులను, అంగ్లదేశమున అధికారు, అనధికారు యుద్ధములను నిందించుచుండును. ఒకప్పుడాజ్యవాది ప్రజలతో చేరి పనిచేయుచుండియెడల “అతడు తన రాజకీయభావ సంస్థాపిక” కొరకు పన్నుగడ పన్ను వారసునుండును. ఇందులో నిజము లేకపోయినను, స్వరాజ్యవాదులలో నెలకొనగల వేరు మదరాసులోని కూలివాండ్రు ప్రకృతజాతి స్థితిగతుల నెందులకు తెలుపమాడదు.

రాజకీయవేత్త ఈ విషయమున పనిచేయుటలో కంపెనీ వారి సేనలను ఆధ్వర్యత పెట్టవలయును! అంగ్లదేశము లోని కార్మికవర్గపు నాయకులు రాజకీయ వేత్తలుగా వారి స్వరాజ్యవాదులను, అంగ్లదేశమున అధికారు, అనధికారు యుద్ధములను నిందించుచుండును. ఒకప్పుడాజ్యవాది ప్రజలతో చేరి పనిచేయుచుండియెడల “అతడు తన రాజకీయభావ సంస్థాపిక” కొరకు పన్నుగడ పన్ను వారసునుండును. ఇందులో నిజము లేకపోయినను, స్వరాజ్యవాదులలో నెలకొనగల వేరు మదరాసులోని కూలివాండ్రు ప్రకృతజాతి స్థితిగతుల నెందులకు తెలుపమాడదు.

రాజకీయవేత్త ఈ విషయమున పనిచేయుటలో కంపెనీ వారి సేనలను ఆధ్వర్యత పెట్టవలయును! అంగ్లదేశము లోని కార్మికవర్గపు నాయకులు రాజకీయ వేత్తలుగా వారి స్వరాజ్యవాదులను, అంగ్లదేశమున అధికారు, అనధికారు యుద్ధములను నిందించుచుండును. ఒకప్పుడాజ్యవాది ప్రజలతో చేరి పనిచేయుచుండియెడల “అతడు తన రాజకీయభావ సంస్థాపిక” కొరకు పన్నుగడ పన్ను వారసునుండును. ఇందులో నిజము లేకపోయినను, స్వరాజ్యవాదులలో నెలకొనగల వేరు మదరాసులోని కూలివాండ్రు ప్రకృతజాతి స్థితిగతుల నెందులకు తెలుపమాడదు.

రాజకీయవేత్త ఈ విషయమున పనిచేయుటలో కంపెనీ వారి సేనలను ఆధ్వర్యత పెట్టవలయును! అంగ్లదేశము లోని కార్మికవర్గపు నాయకులు రాజకీయ వేత్తలుగా వారి స్వరాజ్యవాదులను, అంగ్లదేశమున అధికారు, అనధికారు యుద్ధములను నిందించుచుండును. ఒకప్పుడాజ్యవాది ప్రజలతో చేరి పనిచేయుచుండియెడల “అతడు తన రాజకీయభావ సంస్థాపిక” కొరకు పన్నుగడ పన్ను వారసునుండును. ఇందులో నిజము లేకపోయినను, స్వరాజ్యవాదులలో నెలకొనగల వేరు మదరాసులోని కూలివాండ్రు ప్రకృతజాతి స్థితిగతుల నెందులకు తెలుపమాడదు.

భారతదేశములో కూలివాండ్ర కార్యము కష్టము గలుగజేయుచున్న యంత్రాగార కారణము, యున్నను వారిని ముప్పుచేసి వారి కష్టముల నివారణచేయుచు కార్మికవర్గము వారెందులకు ఆంగ్లదేశము చేరుకొనకు. ఇంకరకు ఎవరును కూలివాండ్ర పక్షమున పనిచేసిన వారలేరు. పెట్టుబడి దారులగు యూగోపియను మోదర వర్తకులు వారి కష్టములను చూచుచు, కష్టముల బాగుచేసి కూలివాండ్రుల కష్టములకు యుక్తి వాడుకూలివాండ్ర ముఖ్యముగా దేశమున బలపరచుట సహజము. వారి సమైక్య యుక్తిగూర్క వచ్చుటకు కొందరు పనిచేయుచుండు. అట్టివి కష్టముల సేనల వారి) పంపియించు నాస్పవృత్త్యాదులు.

సేనల కార్మికసంఘము సేనల కల్యాణములో స్పష్టముగ తెలియజేసితి. అయిన వారిని దిక్కిలించెనా! సమైక్యములకు ఏమి సుబాధలు? ఇప్పుడు నిర్దారణ చేయవలయునని రెండుసమస్యలు గలవు. “ఈసమస్య కష్టములను గలిగినది? బడిగుడము కర్మాజీవుల యంత్రాగారమున దే, ఈవిధము గలుగవలయున?”

దిక్కిలించెనా! మేల్గుటకు సమర్థులగునా! మనతో పనిచేయు గలిగియుండుటకు నూన్ము. సేనలై యుద్ధముగారితో కొంతకాల వాదింపుటకు నూన్ము. తమ ప్రకటనమున మరలాండుచున్నాడు “నాస్పాల్గరమున సభలపివేయుచున్నది.” అని అందు తెలుపబడినది. దిక్కిలించెనా! వారు నిజమార్గము తెప్పరిచి యుండెను. సేనలై యుద్ధముగారితో వర్తకచేసిన పిచ్చుట మే 30-వ తేదీని సువాండ్రు ప్రముఖులగూర్చి వారికి యుక్తిగూర్క వ్రాసితి. అందరి కడ పటి పేగా నిట నుదకాంచుచున్నాను:—

ఇంకను మరొన్ని యంత్రములు గలవు. వారిపట్టికి వివరకవచ్చు. వైయతేములకు గూర్చి కార్మికులతో సేమో సహభావము చేసికొనిన నదివారి ప్రయోగ కారకుండ ప్రయ. మీరును సర్వేమొట్టు సేమనుగాను ఈ యంత్రమునందలి యంత్రములను విచారించుచుండు ఈలోపల సేన సభలజేయుటకు నిలిపెనను. కార్మికులకుల కొప్పుకొనని వారికి సంతక యము గలదు. అయిన మియున్నను ప్రకారము చేయవలయునని నాయాతురత. అందులకు వైయతేములకు ఆలోచించి సాస్థ్యమగునంతర్వలో నాన ప్రత్యుత్తరముని ఆలోచన.

పిచ్చుట సభలు నిలిపివేయుడెను. తదనంతరము నెలదినుముగడుగుగా మేల్గుటకు ప్రభువు గారి ఆతరంగిక కార్యదర్శికి సేనల వారి) నిలిపి.

28 జూన్, 1918.

అయ్యో, మే 30 వ తేదీని సేన దిక్కిలించెన మే 30 వ. పి. వైయతేముగారి కంపెనీ న ఈ యంత్రము ను గవర్నరుగారు మామటకొను మికడ కంపుచున్నాను. ఈ యంత్రమున వైయతేముగారు ప్రత్యుత్తర మీయలేరు. సరియేగా యంత్రమునందలి సంగతివైయతేము తెలుపలేదు. ఒక మాసముగడచినది. సేన నాయకుల నిలపుకొంటి. ఈ యంత్రము సేనల వైయతేముగారు నొకమార్తెన ఉపయోగపడలేదు. తేనినా రమునాటి రెండవరూ కార్మికులు మార్కభాగమున కాలమును గడపుచున్నది. సభలకు సేనలకు వారి నోవా ర్పుటకు సేనల చాలప్రయత్నించితి. ఆలోక పన్నులకుల క్రమమైన వెలల కమ్మునలుల మేమేర్పాటులు చేయుటకు లల వారికి చాలాభావము గలిగింది. గవర్నరుగారు చెప్పిన ప్రకారము సేనల వైయతేముగారితో కలసి పనిచేయుటకు ప్రయత్నించితి. అయిన వారు నా కెట్టి సహాయమును చేయవలయుటకు సంతాపకరము. ఈసంగతిని గవర్నరుగారికి తెలుపుటావశ్యకమని నాయుద్దేశ్యము.

విధేయుడు,

బి. పి. వాడియా

ఇందులకు నాకీక్రింది ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

టి. ఇ. మూర్త్యుగారు. బి. పి. ఎస్.

మదరాసు గవర్నరుగారి ఆతరంగిక కార్యదర్శి.

ఉదకమండలము. 81-6-18.

అయ్యో, జూన్ 28 వ తేదీనాటి మీ యంత్రమున నది. దాని సేన గవర్నరుగారికి జూపించెను. తాత్కాలికముగ వైయతేముగారి కొంతకాల మీసభలు నిలుపుడి నందులకు వారు చాల సంతోషించగలరు.

విధేయుడు,

టి. ఇ. మూర్త్యు.

ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ఫలితము లేకుండుటను జూచినను మరల జూలై 13-వ తేదీ నుండి సభలకు జరుప నారంభించితిని.

ఇంక నీ సమైక్యత్వము కేదీ ప్రధానకారణమో తెలిపె దను. ఇందునుగూర్చి స్పష్టముగా వ్రాయుట చాల అవసర మని నా యుద్దేశ్యము. బిన్నీకంపెనీవారల నిజములును, అబద్ధములును అనేకానేకములను ప్రకటించిరి. కాని ప్రధానాంశమునుగూర్చి వా రేమియు నెవ్వరిమును నూచింపలేదు. బిన్నీకంపెనీవారి కది తెలియదని నేననుకొనను. వారుమిక్కిలి పట్టుదల గ నున్నారను సం గతి కొట్ట ను కొట్టి నేయుటవలననే కల్పితముగనున్నది. మా కార్మికసంఘమును నిర్మూలించుటయని వారియుద్దేశ్యము. “కార్మికసంఘములు నెలకొల్పబడు టెంతయు సంతోషకరముగనున్న” దని వారు తెలిపినమాట నాకమితానందమును గలిగించుచున్నది. అయినను ప్రస్తుతపు సంఘముమాత్ర ముండగూడదని వారి యుద్దేశ్యము. ఏల? ఈసభలలో వారెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము గలిగి యుండవలయు ననియు ఆత్మగౌరవమును గలిగియుండవలయు ననియు, అవమానము మొదలగువాని భరించి నేరకునివలె యూరకుండ నవసరములేదనియు వారికి బోధింపబడుచున్నది. మా సంఘము రా జ కీ య మా గ నెట్టి యి బ్బం దులను గలిగించినను వా ని సం గ తి ని దొ ర త నము వారు చూచెదరు గాక! బిన్నీకంపెనీ వారి కే ల భయము? జరిగినసంగతి యొకటి గలదు. నూతనోజ్జీవము కార్మికుల హృదయము నావరించినది. కఱవు దినములలో మును జటిలత మాధ్యముగ ప్రజలు మరణించుచుండలేదో యట్లునే పనివాండ్లను మునుజటిలత “బాసోహం” అను నీచావలంబన మును విడుచుచున్నారు. అట్టిదినములు గలిగించినవియు, మరి తెలిగిరావనియు బిన్నీకంపెనీవారు గ్రహించుచు గాక! 4 సంఘ ముల న్యాయముగ నెల కొల్ప బ డిన జే యొ న యె డ ల బిన్నీకంపెనీవారు చాలవరకు రాజీనామాను జేసికొన ప్రయత్నించుట! అవును, సంఘము న్యాయముగ నెలకొల్పబడిన దియు మానినదియు నెవరు? నిశ్చయింపగలదు? లాయరుజూర్జు గారు హెండర్సనుగారికి చెప్పినసంగతి నూహించుడు. “రాజ కీయజ్ఞుని యాజమాన్యము లేక న్యాయముగ నేర్పడిన ఎట్టి సంఘమునైన నేను విశేషముగ గౌరవించెదను.” కాని తత్ప నాయకు లట్టివారుగ నుండవలయునో సంఘమెట్లుండవల యనో నిశ్చయించుకొనవలసినవారు కార్మికులు. అది ఈ విధ యననందకలయనని బిన్నీకంపెనీవారు చెప్పి నవసరములేదు. అది వారి పని కాదు.

ఇప్పటికి జరిగిన రెండు సమైక్యత్వములు చాలి విషమ స్థితికి వచ్చి ఈసంఘము నెత్తివేయుటయు మంచిదని వారు తలపెట్టుచును అభిప్రాయ మెట్లో గలిగించుచున్నట్లు లాన్సు ది వాకు దానితో సంబంధ మేమియు లేదు. కార్మికులు నిస్పృహ మొంది అట్లు చేయదలచిన నాకేమియు నభ్యంతర ములేదు. కాని అందువలన గలిగిన నష్టమును వారు భరింప నీర్థము కావలయును. నేను వారియధ్యక్షుడనుగ నుండునంత కాల మి ది వ ర లో వ లె నీ మా ట ల నే చె చెప్పెను. “అందఱు నైకమత్యము గలిగియుండుడు. ఆత్మగౌరవము ను వీడకుడు. మీ యజమానులు మాటలవలన గాని దెబ్బల వలన గాని మిమ్ము గౌరవరచిన మీరు భరింపవలదు. వారు యూరోపియనులే కాని భారతీయులే కాని మీకు న్యాయ మని తోచినవాని ప్రకారమగుదు” నాదర్శి ఎప్పు డును రాజీనామా పద్ధతియే. న్యాయమైన ఏర్పాటు జరుగ వలయును. చూశోసమైక్యత్వ వచ్చినపుడు యజమాను లగు భారతీయులును, కూలీలును సంతసించురీతిని రాజీనామాను చేయగలిగితిని. నైమాండ్సుగా రాప్సకొనియుండిన ఈ సమ యమునను అట్లే చేసియుండును. ఇంక అల్లరి లేకుండియుండును. మే 30-వ తేదీని నేనెరిగి వ్రాసిన యుత్తరము చాల మర్యాదగ వ్రాసితిని. నేను గోరేపాళెంకముల సంగీకారములగు నుండిన సత్యము నాతో చెప్పింపగలిగియుండును. నాయుత్తరముండినదని యైన తెలుపక జరుగునది జరుగనిమ్మని అత డూరకుండెను. కొలదివారములక్రిందట జరిగిన సమైక్యత్వ న్యాయమైనదికాదు. అందువలన నేను మరల పనిలో ప్రవేశింప గోరగా పని వాండ్లట్లు చేసిరి. నేనట్లేలేచేసితినునదేమో? నాకు సమైక్య కట్టలందు అంతవిశ్వాసములేదు. అందుచేత సాధ్యమగునంత వర కట్టిఅల్లరులు లేకుండ తప్పించుకొనవలయు నని నాయుద్దేశ్యము. దానిఫలితమేమి? మునుజటికంటెను వారధికముగ నవ మాన మొందిరి. అయవమానమును భరింపజాలక కొందఱు కూ లీలు తిరుగబడుటకుగూడ నిశ్చయించుకొనిరి. అట్టివారు కిత్తూర్ లుని నేనంగీకరించునని వారిట్టి కూర్కార్యచేయుటకు

వారి నుద్దేశించుటయే కారణముగ నుండవలయునని నే నూహించక తప్పదు. దానినిచేయుటకు గాని తిరుగబడుటకు గాని కార్మికులు తమలో గుదికట్టుకొని ప్రయత్న పూర్వకముగ జేసి రన్న నేను నమ్ముటయు. అంతయుగాక నప్పటి దుష్కార్యము తాత్కాలిక కోపజనితము.

యూరోపియను యుద్వోగియులు కార్మికులను క్రమముగ జూడలేదనుటలో నేమియు సందేహములేదు. ఈవిషయము న రెండు ముఖ్యాంశముల నుదహరింపవలెను.

1. బకింగుహాము మిల్సు మేనేజరు అల్బర్ట్ అలన్డూం దుగారు ఎగ్మూరు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగోర్తునందలి 1918 వ సంవత్సరపు 9362-వ దరఖాస్తునం దిట్లుజెప్పకొనియున్నా రు. “ఫిర్యాది కార్యాలయమును విడచునప్పుడు తనతోమరి యెవ్వరైన నవచ్చుచున్నారోయని వెనుకతిరిగి చూచుచుండ నే నాసమయమునవటికిపోయి వానితలమీద చేయివేసి ఆవలకు ద్రోసితిని గాని గట్టిగామాత్రము తోయిలేదు.

“ఎఫ్. ఎస్. సౌతుకుర్తు గారు కోపముతో ఫిర్యాదిని “పశువా నోరు మూసికొనుము” అనిట్లుచు వానికుడి ప్రక్క లో పొడచినట్లు కేసునచ్చినది. అఫిర్యాదులకప్పు 31-వ తేదీని దాఖలు చేయబడెను. బరరుగారిగోర్తులో సౌతుకుర్తు గారు ఈక్రిందివిధమున నాకార్మికుని క్షమాపణము గోరెను.

మదరాసు, అక్టోబరు 2, 18

సుగంధపురి మొదలియారుగారు,

మదరాసు.

ఎగ్మూరు పోలీసు కోర్టులోమీరు నానైచేసినఫిర్యాదు చూచితిని. నేనా సమయమున మీకుచేసిన అగౌరవమునకు చాల చింతించుచున్నాను. ఇకముందట్టివి చేయకు.

జి. సౌతుకుర్తు.

ఇది వారిమర్యాదకు కళంకముగ నున్నదని బిన్నీకం పెరియందలి యూరోపియను యుద్వోగులు గ్రహించనట్లు న్నుది. “మనిషినిత్రోసి వానితలకుత్రిప్పి”నటుల అలన్డూండురు గారొప్పుకొనుచున్నారు. (నేనేహితులొకటి నూహించుడు) సౌతుకుర్తుగారు తానుచేసిన నేరము—తిట్టుట, చేతితోగ్రుద్దుట, ఎన్నడు చేయనవలయు క్షమాపణము గోరుకొనెను. ఈ యిరువురి చోర్య యోగునిలక్షణములేనా యని నేనుసర్క్లెమెం టు సింపునుగారి ననుగవలయు ననుకొనుచున్నాను.

కార్మికులవాఙ్మూలము నింకొక దానిని ప్రచురింపవలెను. ఇది న్యాయమే వాయుని సింపులుగారి నడుగుచున్నాను. సిం పునుగారు చాలయోగులని పనివాళ్ళలో అనేకులు చెప్పుటచే వారి కేసు నుదహరించుచున్నాను. వాఙ్మూలమున చెప్పినప్రకారము నిరంతరము రేపబడుచుండు నెడల విద్యావిహీ నులగు కార్మికులు కోపగించుకొనరా?

మదరాసు లేబరుయూనియను ప్రెసిడెంటు బి. పి. వాడియాగారికి, మదరాసు.

అయ్యా, బకింగుహాము కర్నాటిక్కు పనివాండ్లగు మే మీ క్రిందసంగతులను మీకు తెలుపుకొనుచున్నాము:

నైనుదహరించిన యంత్రాలయముల యూరోపియను ఆధికారులు మమ్మన్నివిధములను అవమాన పరచుచున్నారని పనికి కావలసిన నూనె మొదలగువానిని మేమడగునపుడు, మీవాడియాగారి దగ్గరకు పొండు, మీవాడియా మీకు నూనెనిచ్చును, అని గర్హించురు.

కర్న కాలము మేము పూర్తిగ తడవకొనుచునే అచటికి బోయి తడిబట్టలను యంత్రాలయములో నాడవేసికొనుచుం దుము. బట్టల నారగట్టుటను చూడగనే నైనుదహరించిన నుద్వోగియులు వాని చింపివేయుదురు.

(సంతకములు.)

ఇట్లు వారనేకవిధముల రేపబడినట్లు నేకు వింటిని. వాటిలో కొన్నిటివైన నేల నేను నమ్ముకూడదో యూహించ జాలను. నేను జరిక్షించిచూచిన వెక్కు విషయములలో వారు చాల జాగరూకతతో నిజమునే చెప్పుచు వచ్చినటుల ఋజు వైనను వారు కొంతకల్పించి చెప్పుచురని నే నెప్పుడు తలంచు చుండును.

గ్రాట్టుయిటిసిద్ధిని గూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. బిన్నీకంపెనీవారి సదుద్దేశ్యమును గూర్చి నాకేమియు సంశయము లేదు. కాని ఇటీవల వానిధినిగూర్చి వారు చెప్పిన అంశములకు జూడ వారు దురుద్దేశ్యము కలిగినట్లున్నది. సమైక్యత్వరాకుండ నీనిధి యుపయోగించునని వారు తలచిరాయేమి? అట్లుయైన యెడల వానిధి పనివాండ్ల ఆత్మగౌరవము, స్వాతంత్ర్యము, మర్యాదలకు ఆమీగా నిర్ణయింప బడెనని తలంపవచ్చునా? జూలై 18 వ తేదీని నే నిచ్చిన యుపన్యాసమున నిట్లు పలికితిని.

మానవుల ఆత్మగౌరవమును నిర్మూలించునపుడు వ్యా యామక్రీడలు, రాత్రి పాఠశాలలు వింతవస్తు ప్రదర్శనాలయ ములు మొదలగునవేల? కార్మికునకు ఉదయము 6 గంటలూ మొదలు సాయంకాలము 6 గంటలవరకు నొకగడియయైన విక్రాంతినియక కార్మికుని అంతరాత్మనే చంపివేయు నపుడు విద్యగజపినట్టియు సౌఖ్యమును గలుగ జేయునట్టియు సంస్థా పనలప్రయోజన మేమి?

సమైక్యత్వముండజేయునిమిత్తమే యైనయెడల గ్రాట్టు యిటిసిద్ధి ప్రయోజనమేమి? ఈరీతి నా బిన్నీకంపెనీ వారలు తమ మనుష్యులకార్థిక స్వాతంత్ర్యము నొసగెదరు? అంగ కార్మికులిట్టిదాని నొకనిమిషమైన భరింతురా?

ఆకలిచేకనుపు మలమల మానునపుడు, అవయవములు అలసి యుండునపుడు పనివాండ్లకు అటవస్తువులే? పనివాం డ్రుస్థిని బాగుగదెలిసికొనిరి. ఇకముం జేమిజరిగినను వారిక నెమ్మదిగ నూరకుండి నేరకులవలెనుండ ననుమతించ జాలరు నూతనోజ్జీవమువారి హృదయములకు తట్టెను. మాసంఘము మాత్రమైన చేయగలిగెను.

కార్మికు లొనరించిన యందగములను గూర్చి నీకంటె నెక్కువ సభికముగ పరిశీలించియుండరు. ఇందునుగూర్చి అనేక మార్లు విచారము తెలుపబడినది. నేనాడుర్యాయ నిసమ యముననైన నెఱిగియున్నవారి మెప్పుగించి యుండును. వా ని పట్టుకొనుటకు నాచేతనైనంత ప్రయత్నము చేసితిని. వారు మా సంఘమున జేరియుండనివారని గూడ నేను చెప్పనామా సింపగలను.

కార్మికుల పక్షము చాల న్యాయమైనది; భర్తమైనది వారు చాల అవమానము పాలేయబడిరి. తామెట్టి యుధార తను గలిగియున్నదియు వారు వ్యక్తపరచిరి. కఱవొకముల నేధించుచుండ, చుట్టుప్రక్కల దరిద్ర జీవిత తాండవ మాడు చుండ, పడునెడు దినుసులకంటె నెక్కుడు కాలమునుండి యు వారు నిజముగ ధీరులవలె ప్రవర్తించు చున్నారు. వారి తో గలసి యుండుటచే వారెట్టి య కార్య ము చే సే న ను బిడియము నొందవలయు. నేనట్లుచేయుట కేమియు కారణము లేదు. వారివయసులుగనుడు, ముఖములదిలకింపుడు. వారెట్లు బాధపడించుచున్నదియు గమనింపుడు. మదరాసు కార్మిక సంఘము వారెట్టి ధీరులో మీరు గ్రహించగలుగుదురు. వారి నేవ సంతోషదాయక మను సంకల్పిని గ్రహించగలరు. వెరం బూరునందలి మా ప్రధానకార్యాలయమున నేమి జరుగు చున్నదియు అండ్మానుగారు చూచియు న్నారు. మ ద రాసు నాయకులు వచ్చి దానినిండుక చూచిన వైరెండు యం త్రాలయాధికారుల ఏర్పాటులు తప్పిదముగ నున్నవని గ్రహించ గలుగుదురు. ఇందువలన నింక కొలది దినములలో రెండు సమైక్యత్వము వచ్చుననియు వానిలో రెండవదానివలన పురమునకు చాలనష్టము గలుగుననియు వారు తెలిసికొందురు స్థితి చాలదుర్భరముగ నున్నది. జేయులు సహాయ మొనరించె దరుగాకయని నేను కోరుచున్నాను.

బి. పి. వాడియా

రాజప్రతినిధి కలకత్తా నగరమున 19 వ తేదీవరకు నుండురు. అవాటి మధ్యాహ్నము వారు కలకత్తానుండిబయలు జేరెదరు. 21, 22 తేదీలను వారచటినుండి 23వ తేదీని కలకత్తా మరల ప్రయాణము చేసెదరు. కలకత్తాలో కొన్నిదినములు నుండి పిమ్మట జనవరి 1 వ తేదీని ఢిల్లీకిబోదురు ఇదివరలో యేర్పరుపబడిన ప్రకారము 18 వ తేదీని కలకత్తా క్లబ్బువారి తో గలసి భోజనము చేసెదరు. 14 వ తేదీని టంకశాలకు బోయెదరు. 16 వ తేదీని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ స్నాతక సభకు బోయెదరు. 18 వ తేదీ నొక చిన్న సభను గావించె దరు. 26 వ తేదీని వారు రాజ్పూష్ ప్రభువుగారితో గలసి భుజించెదరు. 27 వ తేదీ ముఖ్య న్యాయమూర్తి కాండర్సను సతిగారలతో భుజించెదరు. హిందూజాతీ రక్షక నైవ్యసంఘ ర్షమున వారు బెల్గిడియకు సభకు బోవుదురు.

లాహోరులో బెనర్జీ గారి కాలిప్రయము:—లాహోరు లోని వంగజేయులు గత శనివారమునాడు రాత్రి డి. ఏ. కళాశాలలో మా|| సురేంద్రనాథబెనర్జీ గారి కాలిప్రయము మొన గిరి. చాలమంది వచ్చిరి. శంకాబీ విద్యార్థులు పలువురు గూడ వచ్చిరి. బెనర్జీ గారు రాగానే వంగజేమాతరధ్యములు చెలగినవి బాబు అవినాశచంద్రముజుందారుగారు స్వాగత మొసగిరి. బెనర్జీ గారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. పిమ్మట సుపహారము లార గించిరి. సరళాజీవీ చాదరాడీగారు వంగజేమాతర గీతములను పాడిరి.

Towards Peace.

(6)
(Reuter's Agency)

Germany

Returned German Troops.

Stupendous Ovations.

Chancellor's Welcome Speech.

LONDON, December 12.
COPENHAGEN.—Bands on the enemy of the returning troops into Berlin played "Deutschland Uber Alles" and other patriotic songs. There was not a single revolutionary tune. Officers and men were decorated with flowers. A stupendous crowd welcomed them as conquerors. This was the keynote of the speech of Von Ebert who said they returned with heads erect unconquered. The building up of a new and stronger Germany depended upon them. A sergeant replying repudiated Liebknecht and added that the watchword of the troops was tranquillity.

Troops and Government.

London, December 11.
COPENHAGEN.—The solemn entry into Berlin yesterday of large formations of Prussian Guards, was an important political event because it means strong military support for the Government. Representatives of the Guards took the oath promising absolute loyalty to the Government. Independent Socialists vainly exhorted the troops to disarm. The Spartacus group is much alarmed at the new turn of events. The troops who are included in a specially formed battalion composed of all German races were received at Brandenburger Tor by the Empire and city officials. Railway stations, squares and other places are lavishly decorated.

Entente's Ultimatum to Dissolve German Soviets.

London, December 12.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states, that the Entente powers intend to send an ultimatum to the Government to dissolve all Soviets, meantime withholding supplies of foodstuffs and reserving the right to penetrate deeper into Germany. Herr Ebert in an eloquent speech welcomed the returning troops at Brandenburger Tor and appealed to them to assist in preserving the federal system. A Sergeant replying urged the speedy convocation of the National Assembly.

Troops at Cologne.

London, December 12.
AMSTERDAM.—A message from Cologne states that thirty-two thousand British troops have arrived there.

Elegant German Courtesies.

Pure Camouflage.

London, December 9.
PARIS.—A French correspondent with the British armies states that the inhabitants of Rhenish Prussia are everywhere obsequiously welcoming the Allied troops and are attempting to conciliate the victors by all kind of servilities. Little Huns shout "Hurrah" when the Allied troops pass and little girls make the most elegant courtesies. Shop windows are decorated with tricolour cockades and orchestras play French airs. The correspondent is sure that all this is pure camouflage ordered by highest quarters.

New War Tax Bill.

London, December 11.
COPENHAGEN.—The German Finance Minister, Herr Schifferner, in a speech complained that money was being squandered on unnecessary state management. He announced that a new war tax bill would be introduced, immediately with retrospective effect to 1914.

Arrested Industrialists Released.

London, December 11.
COPENHAGEN.—After a long examination in Berlin the industrialists August Thyssen, Fritz Thyssen, Edmund Stinnes and others who were charged with treason against the Soldiers' and workers' Council have been released.

British Naval Delegation.

Enters Kiel Canal.

LONDON, December 12.
Amsterdam.—A message from Kiel states that the "Hercules" with the British Naval Delegation has entered the canal and was expected to arrive at Kiel last night.

Invitations to Bolsheviks.

Withdrawn by the German Soviets.

London, December 21.
According to the Berlin "Lokalanzeiger" the Executive Committee of Soviets has withdrawn its invitation to the Bolshevik Delegation as troops on the Eastern front refused them passage through the German lines.
The Executive has decided to deprive troops in Berlin of their ammunition.

Revenues for Royalty Paid

LONDON, December 12.
COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says:—Royal revenues for December were paid to all Princes and royal persons remaining in Germany.

France

PRESIDENT WILSON. American Fleet Escort.

LONDON, December 12.
The American fleet under command of Rear Admiral Sims has sailed from a British port to escort President Wilson into Brest.

Brest Preparing Reception.

LONDON, December 9.
PARIS.—The Mayor of Brest has issued a proclamation urging the inhabitants to decorate their houses on the arrival of President Wilson and give a splendid reception to the man incarnating the ideals of free America.

Alsace Lorraine.

French President Visit. Spontaneity of Joy.

LONDON, December 11.
PARIS.—A Havas message says:—The spontaneity of joy is profoundly impressing. President Poincare in an historic speech in the Hotel De Ville said the plebiscite was made and Alsace had shown that the soul of a people could not be destroyed as easily as the library at Louvain or the Cathedral at Rheims. The Presidential party in Strasbourg was increased by five hundred senators and deputies from Paris. The ceremonial was essentially national in character. President Poincare laid a wreath on the statue of the Alsatian General Kleber and after the ceremony at the Cathedral the President reviewed the troops. Then followed an open air concert in the Place De La Republique. The president paid a visit to the protestant church and synagogue and delivered speeches. Having recovered its liberty Strasbourg has changed all the German names of the streets. The Ambassador Mr. Stare, General Pershing and Field Marshall Sir Douglas Haig received greetings for America and England. Eight thousand delegates from the villages and six thousand representatives of Strasbourg societies with banners took part in the parade. The amazing variety and richness of costumes and head-gear was unrivalled. After a gala performance at the City Theatre, the Presidential party proceeded to Colmar and Mulhouse.

Railway to Roubaix

The Nord train leaving Paris at night is now continued to Roubaix and Tourgoing.

Guilty of Espionage.

LONDON, December 11.
PARIS.—Found guilty of espionage De Silva has been sentenced to death and the woman Dupont to twenty years' and the student Ugrat to fifteen years.

American Communique.

LONDON, December 12.
The American communique says we occupied Coblenz and hold the west bank of the Rhine from Rolandseck south of Bonn to Trechtshausen.

A German General.

Charged with Murder at Metz.

London, December 12.
PARIS.—A telegram from Coblenz says the German General Von Tesny, Ex-Military Governor of Belgian Luxembourg, has arrived in Metz and been imprisoned there. It is stated that he will be charged with summary execution of one hundred and twelve inhabitants of the town of Arlon in 1914.

Great Britain

Britain and Germany.

Premier's Statements.

Conscription Should Go.

LONDON, December 11.
Mr. Lloyd George speaking at Bristol said that conscription was introduced in Britain to meet a great emergency and when the need had passed the act would lapse. There was no intention to renew it. The peace conference would urge the abolition of continental conscript armies in order to prevent the horrors of war and to secure a permanent peace. Any peace conference perpetuating European conscription would be a farce and a sham. The British navy was a defensive and not an offensive weapon and therefore we did not mean to give it up. (Cheers.)

Germany must Pay Cost of War.

The Premier reiterated that so far as Germany's capacity admitted she must pay the cost of the war to the last penny. The Allies war bill was twenty-four thousand millions sterling and it was inconceivable that the losers who were in the wrong should pay less than the winners who were in the right.

Britain's War Bills.

The Premier here pointed out that owing to our naval expenditure and to the way in which Britain had paid and treated her soldiers our war bills were immensely heavier than Germany's.

Ex-Kaiser's Responsibility.

The European Allies were unanimous that the Ex-Kaiser and his accomplices must be held responsible for the war crimes and he hoped that President Wilson had decided similarly.

Instigator of the War.

Information in possession of the Government showed that the Ex-Crown Prince was properly the prime instigator of the war.

Germany's Indemnity.

Mr. Lloyd George said:—He deprecated Germany paying the indemnities by dumping sweated goods.

Army of Occupation.

He was against keeping for a long time the large standing army of occupation in Germany which would be bad for business industrially.

German Aliens in Britain.

German aliens would not remain long in Britain. They were going to be fired out and there would not be any more coming in (Loud Cheers).

The General Election.

The Final Week.

Non-Coalition Candidates Strong.

London, December 9.
To-day the general election campaign enters upon its final week and both the pace and interest have quickened. The number of contest, with more than two candidates is unprecedented. Indeed three cornered contests are the rule rather than the exception. This fact is generally accounted for the emergence of what might be called the new political world in which the old party distinctions have largely disappeared, also by the doubling of the electorate by the Reform Act and the great change in the boundaries of the constituencies. Nobody pretends to know how the new electorate will vote, particularly women and soldiers, while a further complicating factor in the future political situation will be the Sinn Fein representation which is likely to be fairly strong. There are altogether 471, Coalition candidates, comprising 322 Unionists, 131 Liberals and 18 National Democrats. The Non-Coalition candidates numbering 1047 comprise the following:—75 Unionists, 255 Liberals, 376 Labourites, 12 Socialists, 10 Co-operators, one National Democrat, 23 Federation of Discharged soldiers candidates, 24 National Party candidates, 78 Sinn Feiners, 59 Irish Nationalists, 120 Independents and unclassified candidates, seven agricultural party candidates, one women's party candidate, one co-ster candidate, one health candidate, two Highland League candidates, one seamen's candidate, two teachers candidates and one Town Tenants League candidate.

Aerial Transport.

Mails from London to Calcutta.

Possibilities of Aerial Transport.

LONDON, December 9.
Many interesting points connected with the future development of aviation are touched in the report of the Civil Aerial Transport Committee of the Air Board. The Committee urges immediate commencement of preliminary work, such as enquiries regarding routes, landing grounds, and the immediate establishment of a Research Bureau. Regarding commercial aviation, the Committee declares that given proper facilities there is nothing impossible in sending the mails aeriaily from London to Calcutta in four days and from London to Johannesburg in six days. The report urges a preliminary discussion with the Dominions and the Allies on the broad questions of the principle and an Empire wide propaganda in order to convince the whole Empire of the vast importance and possibilities of aerial transport. The Report also emphasises the importance of uniform legislation as far as possible throughout the Empire on aeronautical matters and of avoiding any appearance of dictating to the Dominions or in any way infringing their autonomy.

Fruitful Field for Development.

Dealing with overseas traffic the Committee points out that the Dominions and India, owing to their great geographical area and wide distances, which in many cases separate their important centres of population, offer a fruitful field for the development of civil aeronaut. The Committee emphasises that improvement in inter-imperial communication is likely to have an important bearing on the problem of the future Inter-imperial relations.

Arab Commander-in-Chief.

LONDON, December 10.
Sherif Ehsul, Commander in Chief of the Arab forces, has arrived in London to discuss Arab aspirations.

War Bonds will be Withdrawn.

LONDON, December 12.
The Treasury announces that the present issue of war bonds will be withdrawn early in January, exchequer borrowing will continue. But the later issues of bonds will not carry the present conversion rates.

An Eight Hours Day.

For Iron and Steel Industries Recommended.

London, December 12.
After conferring with men at Newcastle yesterday, representatives of employers in iron and steel trades decided to recommend their associations to concede an eight hours day.

Russia

To Establish New Russian Government. And to Overthrow Bolsheviks.

LONDON, December 12.
The "Dagens Nyheder" says:—Negotiations are proceeding at Stockholm with a view to establishment of a New Government in Russia immediately the Bolsheviks have been overthrown. Ex-Russian Premier Trepoff has arrived.

Two Russian Generals Shot, By Order of Soviet.

LONDON, December 6.
STOCKHOLM.—A message from Petrograd states that according to an official Ukrainian source Generals Russki and Radkodmitreff have been shot by order of the Soviet at the town of Piapiagorsk.

Holland

Kaiser in Holland.

LONDON, Dec 12.—THE HAGUE.—In the Second Chamber, the Premier said that no Power had up to the present objected to the Kaiser's stay in Holland, which however could only be regarded as temporary.

General

The Swiss Republic.

The New President.

LONDON, December 12.
BERNE.—Doctor Gustave Ador, the Honorary President of the International Red Cross Society, has been elected President of Switzerland for 1919.

Bukovina and Rumania.

LONDON, December 11.
PARIS.—The National Council of Bukovina has proclaimed the union of Bukovina with Rumania.

Sailing of Japanese Delegates.

To Peace Conference.

LONDON, December 12.
YOKOHAMA.—The Japanese Delegates to the Peace Conference sailed on 10th.

Two Greek Personages Escape.

LONDON, December 12.
PARIS.—M. Gounaris, Ex-Premier of Greece, and Col. Metaxas who were interned at Ajaccio in June 1917 have escaped. It was intended to take them to Athens for trial.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

The Aeroplane Flight—Party's

Arrival At Delhi.

DELHI, December 12.
General Salmond and party arrived at Delhi punctually this afternoon after a smooth and uneventful flight from Nasirabad, the last stage on their journey from Egypt to India. They were met in air by Colonel Tennant Commanding Air Force in India and after circling the city landed smoothly on the ground prepared in cantonment where they were welcomed by the Commander-in-Chief and a large and distinguished gathering of residents and soldiers.

War Work Performance Bill Withdrawn.

DELHI, December 11.
A Press Communique says:—During the last session of the Imperial Legislative Council a bill was introduced by H.E. the Commander-in-Chief to provide that certain persons liable to military service under the Indian Defence Force Act, 1917 should be liable to perform war work. The Bill was referred in the first instance to the Local Governments and Administrations for expression of opinion with a view to its consideration in Council during the coming session. In view however of altered conditions consequent on the cessation of hostilities it has now been decided that the Bill should not be proceeded with. In this connection it has been decided also to cancel rule 24-B of the Defence of India rules which required a member of Indian Defence Force who obtained permission of Government before relinquishing war work.

Bombay

The Willingdon Memorial Meeting.

The "Bombay Chronicle"

Describes the Scenes.

BOMBAY, December 12.
With regard to the scene in streets late in the afternoon the "Bombay Chronicle" gives the following report:—Later in the afternoon crowds increased immensely, but the barricaded Town Hall with mounted police armed with bludgeons was anything but inviting and people who would otherwise have attended the meeting in thousands had to go away disappointed. The people's temper was aroused however and every man who was known to be a pro-Willingdonite or who flaunted his badge on his person was met with cries of shame. All traffic was stopped near the approaches of the Town Hall and the Police were kept constantly busy in regulating traffic and backing the people on to the footpaths. Except to requisitionists all ingress to people at large was denied entirely and no anti-requisitionist had any chance of going to the Town Hall except the few who got an entrance there early in the morning when the requisitionists were comfortably lying in their beds sure of finding entrance to the meeting and a comfortable place there too to be vacated in his favour by a member of the public from Kolha Mohalla. There was the field day on Wednesday and with armed forces, of law, orders and good government at their back they did wonders and mustered a majority, but if there was any index to the feeling of the people, it was to be found in the attitude of the people who were exasperated very much by the scurry trick played upon them by the requisitionists. The people in their helplessness had but one way of expressing their feelings and that they did by shouting at every requisitionist who passed by. Altogether the scene was one which was unprecedented not only in Bombay but in the whole of India, and showed conclusively that the people were awakened to their responsibility and in spite

of armed forces working against them in combination with sycophancy opportunism and reactionaryism they could not be altogether neglected and relegated to the background entirely. The police arrangements from the view point of requisitionists were excellent. That was the only thing that could be expected when the Police Commissioner himself was in their coterie. The police who were on duty to make access easy to Lord Willingdon's subjects to the public meeting in the Town Hall had to be relieved in the afternoon and another fresh batch had to take their place. One great feature of the Police tactics was a moving squadron of mounted police men, who manœuvred their animals to clear space now and then round the Town Hall. To the peaceful men it appeared as if a real fight were going on between innocent protesters and Government-House-wallahs. When the meeting was over the pent-up feelings of the crowd surged up and they ran to the steps of the Town Hall and then shouted themselves hoarse at the moral victory gained by anti-requisitionists, for the meeting was over in the twinkling of an eye, to be exact not more than four minutes. Mr. Horniman was carried shoulder high and the people of Bombay showed to the Government who was a hireling and who was their well-wisher?

The "Times of India's" Description.

The "Times of India" gives a quite different description as follows:—From about 4 p.m. onwards the crowd was quite sufficient to require very skilled control if it was not to prove a nuisance to everyone, but the police had made preparations in all probability for a far larger crowd than that which collected and Mr. Vincent deserves the greatest credit for the way in which the crowd was controlled and roads kept open for traffic. The result was that the crowd was densest immediately opposite to the entrance of the Town Hall diminishing in numbers in Elphinstone Circle and along the road leading towards the mint. It was an extraordinarily good humoured crowd ready to cheer anybody who passed and quite free from any of that irritated rancour which was imported into the meeting by anti-requisitionists and their boyish followers. It was a gallant crowd too quite ready to cheer Mrs. Jinnah as she stood on a little mound just inside the railings of the Town Hall with the same zeal that it had cheered a police officer a minute before. Thus it recognised both beauty and order, the latter being doubtless beastly to some of those critics, who can see no good in the police but by no means beastly to this crowd. As has been said it was a good humoured crowd and its exuberance of spirits might well be compared with that of a Derby crowd before it has been disappointed by an outsider winning. It was too a remarkably cosmopolitan crowd representative of all ranks and classes of society. Many of those present had failed to win their way into the Town Hall not having had the job like patience of those early martyrs on anti-side who sat fasting all day in gloomy contemplation of their own inability to sweep back the tide of Bombay opinion, but having failed to win their way in, they stayed outside in all discomfort of heat and dust to add vociferous tribute to the proven merits of His Excellency the Governor. Had space been a hundred times larger, we have no doubt that it would have been filled by a crowd equally happy to pay a farewell tribute to the man whose services on their behalf have won their devotion and their admiration.

The Town Hall Meeting.

14 Citizens Charged with Disorderly Conduct. Case Withdrawn by Police.

BOMBAY, December 12.
This morning before a bench of Honorary Magistrates at the Esplanade Police Court, the Police charged fourteen citizens of Bombay for behaving in a disorderly manner in public place, viz. at the Town Hall. When the case was called for hearing, defence counsel said that all the accused were respectable citizens engaged in peaceful vocations. He had instructions to contest the case. He therefore asked for an adjournment and the case was fixed for the 19th instant for further hearing. Superintendent Canty then arrived in Court and stated that he had instructions to state that the accused had been arrested under misapprehension and that charge against them be withdrawn. The court agreed and the accused were let off.

Farewell Banquet to Lord and Lady Willingdon.

The Speech of the Indian Princes.

BOMBAY, December 12.
A farewell banquet was given last night to His Excellency the Governor and Lady Willingdon by the Ruling Princes and Chiefs of the Bombay Presidency. It was a most notable and most significant of many functions that had been attended by His Excellency during the past five weeks. It was notable because of the large number of distinguished persons who were present at the banquet, but still more because this was the first occasion on which a banquet of this nature had been offered to the departing Governor. His Highness the Maharaja of Kolhapore in proposing the toast of His Excellency the Governor and Lady Willingdon referred to the great services they rendered to the Empire during the war. He emphasized Lady Willingdon's services to the advancement of the women of India.

His Highness Maharao of Cutch referred to the signal services rendered by Their Excellencies to the Presidency in various spheres of human activities and congratulated the president on signal achievements attained during Lord Willingdon's regime. His Highness' remark that it had been His Excellency's noble privilege to have matured, augmented and strengthened the policy of promoting friendly relations with rulers of the Native States was warmly applauded. He laid stress on the liberalising influence of His Excellency's administration.

His Highness the Jam Sahab pointed out that the gathering was a unique function and that the present departure in entertaining the retiring Governor was neither due to accident nor caprice, but to the very high esteem and affectionate regard in which His Excellency was held by the Ruling Princes. All speakers paid glowing tribute to the work of Lady Willingdon.

His Excellency the Governor who seemed to be deeply moved when he rose to speak acknowledged the co-operation that the Indian Princes extended to him

during his term of office. It would have given him great pleasure to return to Bombay but it was not possible because his duties were shaped by higher powers. His Excellency spoke of his love for the Princes of India and constant kindness, courtesy and constant help he had received from them. Referring to the services rendered by the Princes in connection with the war His Excellency said:—When the war started I received a large volume of telegrams, spontaneous and instantaneous from almost every ruler in this presidency, offering his personal service and whole resources of the State to His Majesty the King Emperor. Several of the Ruling Princes have seen service at various fronts. Many have given their imperial troops to the service of our King-Emperor and according to their means have given all their best to the various useful purposes connected with war. It is only with shame, Ladies and Gentlemen, that I sometimes blush to remember the frequent occasions on which I have applied for various purposes to the Ruling Princes and Chiefs, for war activities, and I think I shall be right in saying that my wife will be blushing more for various demands she has made upon your generosity. I say all with gratitude for we have never met with refusal. You have always been ready to give away liberally whether it was for loan, war fund, for hospitals or for comforts.

Sind

Certain Prohibited Imports.

KARACHI, December 12.
The General Officer commanding in Mesopotamia has prohibited import by land or sea, by means of letter, post, or any dutiable articles whether for sale or not. The notification has immediate effect in the case of piece-goods and haberdashery and from the 1st January for all other dutiable articles. Import by post of merchandise for sale is also prohibited except under license of the Chief Collector of Customs.

Aerial Mail.

Forty-three letters and postcards were brought by aeroplane to Karachi and handed over to the Postmaster. They have been stamped with the wording "Brought by first Aerial Mail, Cairo-Karachi, 10th December '18."

Calcutta

Indian Lepers.

What is Being Done for Them?

A Lantern Lecture. THE GOVERNOR PRESIDES.

CALCUTTA, December 12.
Under the patronage and in the presence of H. E. Lady Chelmsford a lantern lecture entitled "Indian lepers and what is being done for them" was delivered by the Rev. Frank Oldrieve. Sir Leonard Rogers also made a lengthy statement about his new treatment of leprosy. Lord Ronaldshay who presided showed the great sympathy of the Government to the work done by the Mission to lepers. He announced that the Local Governments contribution of Rs. 1-8-0 per head per month of lepers in mission hospitals would be increased to Rs. 4 and said that the Government would pay Rs. 1500 towards the building fund of new sheds.

At the conclusion of the lecture H. E. Lady Chelmsford said:—I am not going to make a speech this evening but only if I may be permitted to do so to gather up what has been said by the previous speakers and to put the conclusions in as persuasive a manner as possible. I was myself drawn to be interested in the cause of the lepers by the insistent and persistent pleading of their cause by Mr. Oldrieve and I have no doubt whatever that his words will have the same effect on all who hear him and especially on this audience here this evening. It is usual to say "out of sight out of mind" but on this subject it is rather a case of "familiarity breeds acquiescence" and the folk in India have become so accustomed to the sight of the leper in their midst that they have come to believe that it is and must remain a permanent feature of the life of the community. Sitting aside for a moment the suffering and misery which attend those who have contracted this illness, is not the danger to the general public an unanswerable argument in favour of an immediate campaign on the lines suggested by Mr. Oldrieve? Once it is realized by the public of India that this suffering and danger is unnecessary, I am certain they will not permit it to continue more especially when it is shown them how it can be overcome. This needs no proof but yet I should like to tell this meeting of a letter I received the other day from the Maharaja of Jaipur in which he said that the state of affairs concerning leprosy had for the first time been brought to his notice by the letter I wrote a short time ago. He expressed his deep sympathy with every effort to combat the disease and to show that this was no empty phrase he forwarded Rs. 1500 to the leper fund. I think you all know that the Maharaja of Kashmir supports a large asylum for lepers in his state and confides the care of it to a devoted physician, Dr. Ernest Neve. He has a beautiful island on the Dhal lake set apart for them. They are admirably housed and cared for and His Highness is now starting a home for the untainted children of the lepers under the same management. These are both fine examples and I am convinced that other places in India, especially this great city of Calcutta will be moved to carry out a still bigger programme in the direction of grappling with and stamping out this terrible disease. I am begging this evening for your support and your money and I hope that a Calcutta committee may be formed to keep the needs of this work in the foreground. Of one thing I am certain, that whatever you do now will, both by the gratitude of the sufferers and by your own immunity from an ever present danger, be rapid to you in good measures. If I might make one practical suggestion it is this. H. E. the Governor has made the splendid announcement that the Government will make a grant of Rs. 4 per mensem to each case in the asylums in Bengal, but this still leaves 3/8 to be defrayed as His Excellency said to me by the mission but I say why not by the public? The small sum of Rs. 42 will maintain a leper. Why should not individuals adopt one or more lepers guaranteeing the keep of the leper thus leaving the care of the buildings and the general maintenance to the mission?

ఇండియాపత్రిక

ప్రత్యేక జేషీయమహాజనసభా విముఖులు.

1918 సం॥ అక్టోబరు ఇండియాపత్రిక మా కి ప్రత్యేక జేషీయమహాజనసభా ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు మా॥ వి. జే. పటేలుగారు ప్రత్యేక జేషీయమహాజనసభావిముఖులగు గూర్చి కఠినముగ ప్రస్తావించినందులకు ఇండియాపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

“ప్రత్యేక జేషీయమహాజనసభానుండి చీలిపోయిన వారిని గూర్చి మానవజాతియందలి కించిత్తయిన కఠినముగ పట్టలేదు. ఇటులనే పటేలుగారు కూడ సమంజసముగ వారి మనసులను మెప్పించుటకై తాము తెలియజేయుటలైన విషయములను నుడిచి యుండినవో చక్కగ నుండి నుండవలసింది.”

ఇండియా పత్రికకును జేషీయమహాజనసభానాయకులకును ఎట్టి సంబంధము లేదు. రాజ్యాంగసంస్కరణములను గూర్చి జేషీయమహాజనసభవారి యభిప్రాయములును, ఇండియా పత్రికాభిప్రాయములును విభేదములు కల్గియున్నవి. ఇండియా పత్రిక జేషీయ మహాజనసభావిముఖుల పట్లనే తన సానుభూతిని పూర్తిగా జూపుచున్నది. మనము సందీగ్య స్థితియందున్న పును ప్రతికూలురు మన జేషీయమహాజనసభావిముఖులను ఇండియాపత్రిక గుర్తించలేకన్నది. లక్ష్యణ పురమున బాబూ గుర్రోద్రవాధ బెన్జి గారికి జరిగిన పరిభవమునకు మేమెంతయు దింతిలుచున్నాము. కాని అదృష్టము ప్రతీక ఈసంగతిని గురించి ఇట్లు వ్రాసినది. — లక్ష్యణ పురము బెన్జి గారిని న్యూనకపరచినందులకు మేమెంతయు విచారించుచున్నాము. సందీగ్య సమయమున కొన్ని స్వల్పకారణములచే “మితవాదులు” జేషీయ మహాజనసభనుండి చీలిపోయినపుడు ప్రజలు ఇట్లు మితవాదులను పరిభవించుట ప్రజలకు ఆచారమైయున్నది. జేషీయమహాజనసభ భారతీయుల అందరి ఆభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుట లేదనియు ఎవరోకొందరు సమాధానపదవి అతివాదులు మాత్రము ఆంగ్లోకము జేషీయమహాజనసభను అంగీకరించినందున ప్రతిపక్షులు ఇంగ్లాండులోను, హిందూజేషీయమహాజనసభ ప్రభుత్వము వారికి నిశేధించుచుంటిమి. బుద్ధిమంతులను, యక్షాయుక్తచింతకులను దీనినుండి చీలిపోయినందు మనము ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుచుంటిమి. దానికి తోడుగ ఈవిముఖులు జేషీయమహాజనసభనుండి చీలిపోయినవలకు మహాపాపమును గానించిరి.” ‘ఇండియా’ పత్రిక అభిప్రాయమును జూడ ఇట్లు వ్యక్తమగుచున్నది:— జేషీయమహాజనసభ భంగకరముగ పోరుతలచిన ప్రవర్తించిన వారిని విడిచి నెట్టవలయును. వారొనర్చిన తప్పిదమును మాటి మాటికి వారికిజ్ఞాపకముజేసి వారిమనమును నొప్పించరాదు.” పాపము ఇండియా పత్రిక ఈవిధానము నలంబించి కఠినముగ ఘండింతులైన తప్పిదములపట్ల తాను సానుభూతి జూపుచున్న సంగతిని నెఱుంగదుగాబోలు! మారకు జేషీయమహాజనసభ విచ్ఛిన్నమైన పిదప తిలకు మహాశయమును వారి అనుచరులును జేషీయమహాజనసభనుండి చీలిపోలేదు. కాని వారు బహిష్కరింపబడిరి. ఈసందర్భమున మైయు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో సర్ ఫిరోజుషా మెహతాగారును, వారియనుచరులు తిలకుగారిని ఎంతోఘోరముగ దూరీకరించి ‘ఇండియా’ పత్రికకు జ్ఞాపకమున్నదా? పటేలుగారు ప్రతిపక్షులను దూరీకరించెను. వీరొనర్చిన ఆత్మానివాళికరమును జేషీయమహాజనసభ గూర్చి తెలియజేసిరి. పటేలుగారిని ఆక్షేపించుటకంటె విముఖులను మరల జేషీయమహాజనసభయందు జేరి వారొనర్చిన అపకారమును ఉపసంహరించుకొని జేషీయమహాజనసభకు పాటుపడవలయునని ఇండియా పత్రిక విముఖులను హెచ్చరించిన సమంజసముగ నుండగలదు. (అమృతబహు పత్రిక.)

లిటిషు నౌకాదళప్రతినిధులు.

అమెస్టర్డం- డిశంబరు 12:— ఈ ప్రతినిధులు హెర్మాన్స్ నౌకలో కీలు బాంబయందు ప్రవేశించిరి. గతరాత్రికి వీలును చేరియందురని యొకవార్త వీలునుండి కచ్చి నది.

ఇద్దరురష్యాసేనానులను హత్యచేయుట.

స్టావూము, డిశంబరు 6:— పయసియాగ్రమ్మ సోవియటువారి ఉత్తరపురకారము జనరలు రస్కి జనరలు ఖోదకోవ్ మిత్రపుట్ట హత్యచేయబడిరని ఉక్రేనియా అధికారులు ప్రకటించిరి. ఇట్లుగ్రమ్మనుండి తిరిగివచ్చినవారిని

రష్యాలో నూతనప్రభుత్వము.

లండను, డిశంబరు 12:— బోల్షివిస్టులను తొలగించి నూతనప్రభుత్వమును రష్యాలో నేర్పరుచుటను గూర్చి స్టావూములో ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. వెనుకటి రష్యా ప్రధాని బ్రెజెఫె అచటికి కచ్చినది జేషీయమహాజనసభ పత్రిక వ్రాసినది.

స్విట్జర్లాండు ప్రవాసత్తాకము.

బెర్న్, డిశంబరు 12:— అంతర్జాతీయ రెడ్ క్రాసు సంఘపు కారవాధ్యక్షులుగ నుండిన డాక్టరు గ్రెట్ ఆదరు గారు 1919 వ సంవత్సరమునకు స్విట్జర్లాండు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడెను.

జర్మను జనరలుపై కేసు.

పారిసు, డిశంబరు 12:— వెనుక బెర్లిను లక్షలవద్ద లకు మిటరీ గవర్నరుగా నుండిన జనరలు వానెటే మైట్టకు రాగా నతని నచట నిర్బంధించిరి. 1914 లో ఆర్థుపట్టణమున 112 గురి నుండినవని అతనిపై కేసుచేయబడునని కోర్టునుండి తిరిగివార్తకచ్చినది.

అమెరికాసేన.

లండను, డిశంబరు 12:— అమెరికాసేన కోర్టును రైను పశ్చిమతీరమును బ్రెస్టిన్నునకురకును ఆక్రమించుకొనెను.

మదరాసు అందు సందర్శమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొన్నారేలు కాబడినది.)

నో టీ సు. (1936)

మదరాసు క్రిస్తుమును,

పీపిల్సుపార్కు వేడుకలు 1918.

మదరాసులో 1918-వ సంవత్సరము డిశంబరు మాసమున క్రిస్తుమునునందు జరుగబోవు పీపిల్సుపార్కు వేడుకల సందర్భమున యీ క్రింద వివరింపబడు రైల్వేస్టేషనులనుండి మెయిలు ట్రెయినులో 1½ చార్జీ కిని, యితర ట్రెయినులలో 1½ చార్జీ కిని నూరుడవ తరగతి రిటర్న్ టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

గూడూరునుండి విశాఖపట్టణమునకును

తెనాలినుండి రేపల్లెకును

రేణిగుంటనుండి రాయచూరునకును

కాట్నాడినుండి బెంగళూరు సిటీకిని

హాస్సేటనుండి మచిలీకట్టణమునకును

హిందూపూరునుండి గుంతకలునకును

ధర్మవరమునుండి పాళాలకును

బొమ్మనముద్రమునుండి కొండగుంటకును

(రెండు స్టేషనులు కలిపి)

పై రైల్వే చార్జీలకు పీపిల్సుపార్కులోనికి ప్రవేశ రుసుమును నాలుగణాలు చేర్చబడును.

టిక్కెట్టునందు మూడు భాగము లుండును. వాటిని యీ ప్రకారముగ నుపయోగించుకొనవలెను.

మొదటి భాగము చెన్న పట్టణమునకు వచ్చుటకు పయోగించుకొనవలెను.

రెండవ భాగమును 1918 సం॥ డిశంబరు 24-వ తేది 1919 సం॥ జనవరి 1-వ తేది లోపుగ (రెండు స్టేషనులను కలిపి) వచ్చెన ఒక రోజున పీపిల్సుపార్కులోనికి వెళ్లుట కుపయోగపరచుకొనవలెను.

మూడవ భాగమును రిటర్న్ ప్రయాణమున కుపయోగపరచుకొనవలయును.

పిల్లలకు రైల్వే చార్జీలో సగమును పీపిల్సుపార్కు ప్రవేశ రుసుమును నాలుగణాలును కలిపి చార్జీ చేయబడును. ఈ టిక్కెట్లు 1918 సం॥ డిశంబరు 22-వ తేది మొదలు 1919 సం॥ జనవరి 1-వ తేది వరకు యివ్వబడును. 1919 సం॥ జనవరి 4-వ తేది లోపుగ రిటర్న్ ప్రయాణము అంత మొందవలెను.

రాజకుటుంబమువారి ఆదాయము.

కొవ్వెనహేగను, డిశంబరు 12:— డిశంబరు నెలకు రాజకుటుంబములవారికి వచ్చిన ఆదాయము బర్మన్లో నున్న రాజకుటుంబములవారి కియ్యబడెనని తెలియజేసి తిరిగివార్తకచ్చెను.

CALCUTTA

CALCUTTA, December 13.

Influenza epidemic is still doing have in some districts of West Bengal. It has carried off whole villages in Ghatalia, Midnapur and Bankura districts, and there are villages where there is no one to burn the dead. Information has reached here that in Naralingunj people are dying like flies. In Manbhoom and neighbouring places Mahomedans suffer more than Hindoes. Some of the district and Local Boards have appointed special medical officers to visit villages and render medical aid. Still the epidemic is so widespread that most people in the interior are dying without treatment. Compared with those places and with Bombay and Cawnpore, Calcutta seems almost immune with daily death rate ranging between 35 and 45.

At a dinner given to H.E. the Viceroy by the members of the Calcutta Club last night His Excellency made a speech in which he paid a tribute to Calcutta. It was good for the Government and the country he said for the Viceroy and the Government to visit Calcutta where they got into touch with all that was best in commercial, industrial and social life. For his part he intended to spend a certain length of time in the city every year and he hoped that his successors would do the same. Lord Chelmsford also said that the Delhi scheme was going through and that Delhi would remain the capital of India.

BOMBAY

The Incoming and Outgoing Governors.

BOMBAY, December 12.

A Bombay Government Gazette Extraordinary says:— In modifications of the Government's notifications dated 2nd December 1918 it is hereby notified that Sir George Lloyd will arrive in Bombay on Monday the 16th December and will land at Apollo Bunder at 8.30 a. m. and that His Excellency Lord Willingdon will depart from Bombay on the same day arriving at Apollo Bunder at 5.30 p. m.

The following telegram has been received by the Military Secretary to the Governor from General Sir William Marshall, General Officer Commanding Mesopotamia Expeditionary force:—“All ranks Mesopotamian force have subscribed to present Their Excellencies with their portraits painted by any artist (they care to sit to). Does this meet with Their Excellencies' approval. If so what artist would they prefer?”

The following reply has been sent by Their Excellencies:—“We cannot express in words our deep gratitude to yourself and your army.—“We shall indeed be proud to have this lasting memento of our association with British and Indian forces in Mesopotamia which have maintained so gloriously the cause of the Empire and the Allies.”

BOMBAY, December 12.

Sir Cowasji Jehangir is appointed Sheriff of Bombay for the ensuing year.

ALIGARH, December 11.

Sir Ibrahim Rahimtullah has been elected President of the All India Mahomedan Educational Conference to be held at Surat on the 27th, 28 and 29th December.

Burma

Rangoon, December 12.

The American Consul notifies considerable relaxation in the exportation of articles hitherto conserved for war purposes but shortage of shipping continues.

The Reform Committees Leave Lahore.

LAHORE, December 11.

The Reform Committee which left Lahore on Sunday evening not only managed to go through the complete programme drawn out for them, but in addition on their own initiative called for and took statements of two Indian ladies Mrs. Ramabai Datt and Mrs. Roshan Lal. It may not perhaps be indiscreet to surmise that the evidence given was not unconnected with the question of woman suffrage knowing the keenness of, at any rate, one of the ladies on that subject. A.P.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము సహజీవా 1.5 నెం 0.3-0.

తెలుగువారికి మౌఖ్యము.
అమృతాంజనము వాడొంటిను
వాడు పుట్ట పొగొట్టును.
మనాభవగలిగి యుండును.
ప్రతియంటి ముందడగినది.

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యమృతము
వనమూలికలచే హిందూదేశమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు
అమృతాంజనము డిపో, తిరువెళ్ళిపేటి, మదరాస్

వృత్తాంతములు

విమాన టపా:—విమానమువారు 48 లేఖలకు కరాచీ పోస్టుమాన్సు గారికేసు చేసిరి. కెయికో - కరాచీ విమాన టపా 10-12-18 అని వానిమీద చూడగోచించుచున్నది.

యాధ్వనేవా కాసనము:—ఈకాసనావశ్యకత యిప్పుడు లేనందున విడిమింపబడినది. జేతరత్నక సేనలోని వారు ప్రభుత్వము వారి అనుమతిని బడయకుండా వీని మానగూడదను జేతరత్నక కాసనమునందలి 24-వ నిబంధనము గూడ తొలగింపబడినది.

బొంబాయి క్రొత్తగవర్నరు:—గవర్నరు జార్జి లామోనె గారు ఈ నెల 18-వ తేది సోమవారమునాడు దుబాయు రిక్త గంటలకు బొంబాయి ఆపాలో బందరుయొద్ద దిగుదురు. ఆనాడే వెల్లింగ్టన్ ప్రభు దంపతులు సాయంత్రము రిక్త గంటలకు ఆపాలో బందరుయొద్ద స్టీమరులో బయలుదేరెదరు.

మెసపాటేమియాకు సరకులు:—స్టీమరులమీద గాదు మరి ఏవిధమునగాని టపాలో గాని అమ్మకమునకు గాని ఇతర పనులకుగాని పన్ను విధింపబడదని సరకుల వెయరును మెసపాటేమియాకు పంపగూడదు. బట్టలును చిల్లర సరకులను ఇప్పుడే పంపబడుచున్నది. తక్కిన సరకులు 1-1-1919 వ తేది నుండి పంపబడుచున్నది. కట్టెలు కలకత్తరు లై సెన్సరేటుండ వాటిజ్వప్తు సరకులనుగూడ టపాలో పంపగూడదని మెసపాటేమియా సేనాని ఆజ్ఞాపించెను.

బాపట్ల భారతీయమునజనసంఘ ప్రభుత్వ వార్షికోత్సవము:—ఈ నెల 14-15 తేదీలకు బాపట్లలో సంఘమువారి మండలియు క్రియాత్ కోపల్లె మానుమంతరావుపంతులు (ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద వార్షికోత్సవము జరుగును. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు 15-వ తేదీని జీవితాశయములనుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. సి. వేంకటాద్రిగారు స్వాగతమునగదరు. మహాత్మాగాంధీగారిచిత్రపటప్రదర్శనము జరుగును. రాత్రిరసమ్రుత్ విజయనాటకము ప్రదర్శింపబడును.

పి అండు ఓ కంపెనీ:—ఇండికేపు ప్రభుత్వగారధ్యక్షత వహించి కంపెనీవారి బాకీలు రి. 22,588 పానులయ్యెనని చెప్పిరి. ఆసాములో విశేషముగ వారు నాకానిర్మాణార్థము చెల్వింపవలసియున్నది. తూర్పు తీరముల తోడను, అస్ట్రేలియాతోడను వారు జరుపునర్తకము మరల నింతలోనే యభివృద్ధి చెందగలదు. కాని మరల ప్రయాణికుల కెప్పటి యట్లు సౌకర్యము లొనగూర్చుటకు చాలకాలము పట్టగలదని వారు నడిచిరి.

లంకన, డిశంబరు 9:—లాయడుజార్జి గారు క్వీన్స్ మాజునం దుపన్యసించుచు 10 లక్షలకంటె వెక్కుడుమంది స్త్రీలు మందు గుండు సామగ్రిచేయుటయందును, వారిలో 8,50,000 ఇండి భూమిమీదను, 2,20,000 మంది నాకలమీదను పనిచేసిరినియు తక్కినవారు నైసికుల అనువక్రమందు సేవచేసిరియు వీరుగాక నింక ననేక వేలకొలదిజనులు సివిలు సర్వీసునందు పనిచేసిరియుచెప్పిరి. సభ్యులలో వెక్కుమంది స్త్రీలు.

ఎక్కుడు రాబడి పన్నులు:—వంగదేశ వర్తక సంఘము వారు హిందూదేశదొరకనమువారి కొక లేఖను బ్రాయుచు అందు ఎక్కుడు గాబడిమీద పన్ను వేరు నుద్దేశించిన దొరకనమువారి ఉద్దేశమునుగూర్చి తమ భావములను వ్యక్తీకరించిరి. దొరకనమువారి నవంబరు 2-వ తేది వాటితీర్మానమునకు తమ యనుమతిని తెలుపుచు అందుల క్రిందికారణముల నుదహరించిరి. (1) యుద్ధ సమయమున పన్నుల సభకముచేయు సమస్యను అధికార సభ్యులకు విడచివెట్టి ఈ సమయమున కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునా రావిషయమున ప్రతేక్షముగలిగించు కొనుట కెట్టి అవశ్యకతములేదు. (2) యుద్ధానంతర మిట్టి పన్ను వేయుటకుల హిందూదేశ వ్యాపారమునకు చాల భంగము గలుగ గలదు. (3) సెప్టెంబరు 9-వ తేదీని తెలియజేసినసంఖ్యనుబట్టిగూడ ఇప్పుడు పన్ను వేయుటయే యవసరముగ గన్పట్టును.

బొంబాయి, డిశంబరు 12:—గవర్నరు బొంబాయి రాజధానియందున్న స్వతంత్రసంస్థానాధీశ్వరులు, ప్రభువులును విల్లింగ్టన్ దంపతులకు వీడుకొల్పబడిన నొసంగిరి. 5 వారములనుండి విల్లింగ్టన్ దంపతులకు జరుగుచున్న శైభవములలో ఎక్కువది చాల ప్రాముఖ్యమైనది. ఇంతటి ప్రముఖము ఇదివరకెన్నడును సమావేశము కాకుండుటచేతను, రాష్ట్రమును విడిచిపోవు గవర్నరునకు ఇట్టి గొప్పవిందు ఇచ్చుటకు ఇదియే ప్రధమమగుటచేతను ఈ సంగతి చాల గొప్పదని నడువవలసియున్నది. కొల్హాపూరు మహారాజు గారు స్వస్థివాచకమును జెప్పిరి. యుద్ధసమయమున విల్లింగ్టన్ దంపతులు జనర్మిన మహాపాకారమును గొప్ప సహజమున ఉద్గడించిరి. భారతీయ వారిమణుల బొన్నత్యమునకై విల్లింగ్టన్ సతి నిరంతరము పాటుపడెనని వ్యక్తీకరింపబడినది.

కూచి మహారాజుగారు కూడ విల్లింగ్టన్ దంపతుల పనిని గూర్చి కొనియాడి వారి కృషివలన కల్గిన ఫలములను తెలుపుచు అభ్యుత్సాహి అభినందించెను. స్వతంత్ర సంస్థానముల పట్ల వెల్లింగ్టన్ గారు ఆత్మీయమైపుతో మెలగి రనిరి. వారి ఉదారభావ పరిపాలనమును పొగిడిరి.

ఈ ఉత్సవమును సంస్థానాధీశ్వరులందరూ తమకు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు నెడలకు విల్లింగ్టన్ సతీయవగల భక్తి విశ్వాసములచే జరుపబడినయు లాంఛనముగ జరుపబడలేదనియు జాన్ హామిలు గారునుడిచిరి విల్లింగ్టన్ సతీయవగల సమాధ్యుక్తకార్యమున్నిటి నందరునుకొనియాడిరి. తనయధికారమున సంస్థానాధీశ్వరులు సహకార భావముతో తోడ్పడిరిన వెల్లింగ్టన్ గారునెదిరిరి. తిరిగి బొంబాయికే వచ్చినతామెంతయు అద్భుతవంతుడని తెలియజె నెను. కాని అయ్యదిఅసంభవమనియు అదిఅంతయు దైవాధీనమైనదనిరి. హిందూదేశ ప్రభువులయొడ తమకుగల ప్రేరును వెలిబుచ్చిరి. వారందరును తమయెడ గౌరవముగను, సహదాయతోను, మర్యాదతోను ప్రవర్తించి సహాయపడి రనిరి. యుద్ధమునకై సంస్థానాధీశ్వర లొనర్చిన గొప్ప సేవను గూర్చి తెలుపుచు యుద్ధము ప్రారంభమైనన తెలియజేసిరి. వీరందరును సర్వయశఃప్రాణమును, ధనమును (సామాన్య అధినము జేసెననియు) తమంతటతామే తంతియులకముగ ప్రభుభక్తిని వెల్లి విరి యు నటుల జూపిరినియు కొంతమంది ప్రభువులు రణరంగములకునూడ బోయిరియు నడిచిరి. కొంతమంది ప్రభువులు తమ సేనలనుగూడ సమర్పించిరి. చేతనై నంతవరకు క్రికంచనలేన మహాపాకారమును గావించిరినిరి. యుద్ధమునకుగాను సేను కొన్నిమారులు సంస్థానాధీశ్వరులను సహాయము జేయవలయునని కోరినానని చెప్పటకు సిగ్గుగనన్నది. నాభర్యవత్తి నూడ మిబోదార్యమును లాభముగగొని చాలసహాయమును మిళుననుండిపడ సెనని నడిచిన ఆ మెగూడ సిగ్గుపడును. మేమెపుడెవడిగినను లేదని ఎకరునుజెప్పలేదు. మేమెంతయు మీకు కృతజ్ఞులము. ఋణమున కేమి, యుద్ధనిధి కేమి, వైద్యాలయముల కేమి, తదితర సౌకర్యముల కేమి, వీరు ధారాళముగ సహాయపడుటకు సంసిద్ధులైయుండిరి.

మెక్కుఫర్డు ప్రభ్యుణిగారి యుపన్యాసము.

ఎల్లినుకోడ్డునందలి డయోసీసాను కాలేజివద్ద బాలికలకు బహురుతులకు పందివెట్టును మెక్కుఫర్డు ప్రభ్యుణిగారిట్లు చెప్పిరి: విజయ వట్టధర్మలకు బహురుతు లొసగు ఈ కార్యము నా కెంతయు సంతోషకరముగ నున్నది. కేవలము విద్యార్థులు మాత్రమేగాక వారి జననీజకతులు గూడ నీసభకు వచ్చుటెంతయు సంతోషదాయకము. నే ననేకవగరములకు బోవునపు డాయావోటులందు భారత యువతీరుణులు విద్యా సక్తలై యుండుటను గాంచితిని. తల్లిదండ్రులు బాలికల కిట్టి యుత్సాహమును గలిగించి, ప్రోత్సహించి వారి నున్నతి విద్యార్థులకుగా జేయవలయును. బొంబాయి విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము దొరకనమువారిద్రవ్యము విశేషముగ వ్యయమగుచుండుటచేత బాలికలకు గూడ వారే అంతవ్యయమును ధరింపట పాపగలదు. అవసరములనుబట్టి వివిధములగుపాఠశాల లనేకము నెలకొల్పబడు నని నేను తలంచెదను. అందుమాలమున తగిన విద్యవిధాన ములవడ గలరు. వాన వెక్కుడు ప్రయోజనము గలుగగలదు.

ఇంక విద్యార్థులకు రెండుమాటలు చెప్పవలసియున్నది. మీరు మీ తల్లిదండ్రులనె గాక భిన్నములగు జీవితాద్యవ్యములతో ప్రపంచయాత్ర నారంభించుచున్నారు. వారేమియో పూర్వపథములను నడచిపోయిరి. లోకస్థితిగతులు మారుటకులన మీరిప్పుడు వారి మార్గము ననుసరింపకలరు. అందుచేత మీరెక్కుడు బాధ్యతను వహించుచున్నారు. అది నులభసాధ్యముగ నుండునని భావించుటకు. అన్నిటియందును వారికంటె మిన్నలమని తలంపకుడు. అందువలన మీవిద్య మీ కెక్కుడు వినయమును, బాధ్యతను గలిగింప నిండు. మీ పెద్దల యనుభవము వలన మీరు లాభము నొందగలరు గావున దాని తృణీకరింపకుడు. మీరిట నేర్చుకొనవలయునని కేవలము మనోజ్ఞానమును మాత్రమునేగాక చిత్తశుద్ధియు నని గుర్రెలుగుడు. మీరు మీ తల్లిదండ్రులు హితులు మొదలగువారి యందరి యెడల భక్తి తాత్పర్యములను గలిగియుండవలయును. పిమ్మట మేరి విక్టోరియాచేసిన మహాపాకారమును ప్రశంసించుచు ఉపన్యాసమును ముగించెను.

బాగువాలో పట్టాభిషేక దినవర్ధంతి:—ఈ నెల 12 వ తేదీని బాగువాలో వర్ధంతి ఉత్సవము జరుపబడినది. ఉదయమున మధునూదన నరేంద్ర మహాపాత్రోగారధ్యక్షత వహించిరి. బాలురును బాలికలును పార్శ్వనల గావించి. బాలికాపాఠశాలకు హోమ్స్కూలునుచుట్టు కథ్యక్షులు వాగానము చేసిరి. మాండ్లూరుగారు పిల్లలకు మిఠాయిలకు పందివెట్టిరి. సాయంకాలము మాండ్లూరుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభజరిగింది. కోళ్లవేంకటరెడ్డి నాయుడు మల్లాసాంబయ్యగారు రాజభక్తినిగూర్చి యుపన్యసించిరి. (తంతివార్త)

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యాయబడును. కాబట్టి యుపనిలేఖక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్వొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటనమునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

గోదావరి, సెంట్రల్ డెవలప్మెంట్ సభ.

8-12-18 తేదీని రాజ్ కోటలో రుద్రారాజు పద్మరాజు గారు సభా సభిపై ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన ప్రథమ గోదావరి సెంట్రల్ డెవలప్మెంట్ సభయందు ఆమోదింపబడిన కొన్ని తీర్మానములు:—

(క) పోర్టు సెంటు జార్జి నెట్టులో 18-7-18 న నె 245 రు న ప్రచురణలో చెప్పబడిన జలాధారములను బట్టి నీటి తీరున రేలులు మార్పులైనవి దొరతనమునా రుద్దేమి చుటనవరము. నక్రమును, నవ్యామును యొన్నదనియు;

(చ) ఈ నూతన మార్పున వేరువేరు భూములకు వేరు వేరు రేలుతీసి వేసి, ఒకే జలాధారములుగల భూములకు, ఒకే రేలు నేర్పరచు నుద్దేశముతో చేయదలంచినను, యందువల్ల జమిందారీ భూముల పయినను, యీ నాం మెరక పల్లములైనను, నీటి తీరువయినను, దానితోపాటు కే నున్న వ గ యి రామున, హెచ్చుననియు, నీ మార్పులన గోదావరి సెంట్రల్ డెవలప్మెంట్ సాలకు లక్ష రూపాయలు అవనయననయు,

(ట) ఈ జిల్లాలోని లంకపడుగై భూములు వైవి యిదివరకు విధించిన నీటి తీరున ఆస్వాదుమనియు అక్రమ మనియు, యిదివరకే యీ జిల్లాప్రజలు మెరకపెట్టుచుండగా ఈ నూతన మార్పులన ఇంకను వృద్ధియగును గనుక అట్టి వృద్ధిని చేయుట ఆస్వాదుమనియు, అన్వేషణయక మనియు, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

18-7-18 గల నె 245 రు గల గవర్న మెంటువారు ప్రచురము ప్రకారము ఏదేభూములకు నీటిరేట్లు హెచ్చు నో ఏదేభూములకు నీటిరేట్లు తగ్గునో తెలిపే తనిఖీలువారి లెక్కలు యిప్పించవలసినదని గోదావరి జిల్లా సంఘము వారు గవర్న మెంటువారిని, మా జిల్లా కలెక్టరువారిని కోరియుంటే యింతవరకు సదరు లెక్కలు యియ్యకపోవడము వల్ల గవర్న మెంటువారు యేర్పాటుచేసిన 20-12-18 లోగా మా ఆక్షే పణలను మహాజగ్ర పూర్వముగా చెప్పకొనుటకు నీజలేదు గనుక 1919 సం-రం యేప్రిల్ నెలాఖరువరకు వాయిదా వృద్ధిచేయించ గలంబులకు గవర్న మెంటువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్రస్తుతములో ఆచరణలోనున్న పద్ధతి ప్రకారం అన గా నీటిపన్ను కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వముచేయు రూల్సు వలన కాకుండా నీటిపన్ను విధించు విధానము కాననరూపకము గా నేర్పాటుచేయించుటకు గాను కానననిర్వాహకసభలోని ప్రజాప్రతినిధిసభ్యులు తగినరీతిని సహాయము చేయవలెననియు, యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

అరటి, పసుపు, పెండలము వగయిరా వైరు భూముల లోవుండు కాలవమిలి యెక్కువ అయినప్పటికి అవి బహు తక్కువనీరును కోరేపయియు అగుటవల్ల ప్రభువుపంట్ల రెండ వపంట్ల కాలములు వివక్షతలేకుండా య 1-కి రు 10-0-0 లు చొ॥ ప్రస్తుతము వసూలుచేయుచున్న తీరున జాస్తి ఆస్వా దుమనియు, అక్రమమనియు, నీటికి తక్కువనీరు ఉపయోగ పరచుకొనే సస్యములక్రింద చేప్పించి ప్రభువుపంట్ల రెండవ పంట్ల కాలములు విడిదీసి, యేకాలములో నీరు ఉపయోగపరచు తుంటే ఆకాలమునకు నీటితీరున వసూలు చేయాలగున నిబంధనలు చేయించగలంబులకు యీ సభవారు గవర్న మెం టువారిని కోరుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లా బోర్డువారు చేయదలచిన, కాకినాడ, కోటిపల్లి రైలుమార్గము దేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి చాలకాలమువరకు ప్రారంభించడము అసంభవ మని కను పించుచుండుట చేతను యీ సెంట్రల్ డెవలప్మెంట్ ముఖ్యధార మయిన కొబ్బరికాయధర తగ్గిపోయి మిగిలిన సమస్త పదార్థ ములు ధరలు అవరిమితముగా వృద్ధియగుట వలన రహితులు బుణగ్రస్తులయి యిప్పుడు గోదావరి జిల్లాలో వసూలుచేయు చున్న రయలు కెన్నును రైలువేయుట ప్రారంభించేవరకు ఆపు చేయించవలెనని గోదావరి జిల్లా బోర్డువారిని యీసభ వారు కోరుచున్నారు.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డును విడతీయవలసిన అవ సరమున్నట్లు తీర్మానించినందులకు గోదావరి జిల్లా బోర్డువారికి తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు గోదావరి జిల్లాబోర్డువారు తీర్మా నించినప్రకారము రాజ్ కోట తాలూకాలోని కొత్తపేట డివి జను రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డులోను మిగిలిన రాజ్ కోట తాలూకా అమలాపురం తాలూకాబోర్డులోను చేర్చి రెండు

బోర్డులుగా విడతీయవలసిన రాజ్ కోట తాలూకా ప్రజలకు యేవిధమున చూచినా మెహర్బాద్ గాని, మెహర్బాద్ యెన్న డును తాలూకాబోర్డు తీర్మానములలో వచ్చుటకు వీలులేదు గనుకను అందువలన రాజ్ కోట తాలూకా ప్జలకు వలవిధ ములైన కష్టములు రానై యున్నవి కనుకను, రాజ్ కోట తాలూకా అన్ని విధముల చేతను ప్రత్యేక తాలూకా బోర్డుకు తగియున్నది గనుకను ఈ రాజ్ కోట తాలూకాకు ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డు చేయించవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

భీమవరం వార్తలు. (స్వకీయవిలేఖరుని యొద్దనుండి) విద్యావిషయము.

భీమవరం, డిసెంబరు 8. — రెండవసెంట్రల్ స్కూల్ యిన్ స్పెక్టరు బ్రహ్మగారును కృష్ణాజిల్లా అధ్యక్షులు ఇం స్పెక్టరు కలపటపు నుదర్వనరావుపంతులుగారును 5, 6 తేదీ లను ఇచ్చటి మిషన్ ఉన్నత పాఠశాలను పరిశీలించి బందరు వెళ్లిరి.

లంచపు కేసు.

మాప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టుమున్సిల్ నుండి గొర్రె వంతులు గారు తనయెదుటి కక్షి దారునియొద్ద లంచము తీసికొని తనకు వ్యతిరేకముగ తీర్పు ఇచ్చిరి ఒక కక్షి దారుడు జిల్లాకోర్టుకు పిటిషను పెట్టగా జిల్లాజడ్జి కాటక్ గారు ఇచ్చటికి దయచేసి పిటిషన్ దారుని ప్రాసిక్యూటర్ చేసి కేసువిచారణ నిమిత్త ము మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటువద్దకు పంపుచు రనియు, ఆకేసు మా డివిజనులో మేజిస్ట్రేటు విచారణచేసెదరనియు తెలియుచున్నది.

ఒక ఖానీ.

రాయకుగురు కాపురముడైన ఒక పంచముని నెవరో నాంతకులు ఆతడు తనయొంటివద్ద నిద్రించుచుండగా పీకలో పొడిచి చంపివేసిరి. ఇతడొక సంవత్సరముగా దునియు, 25 ఎకరముల భూమిగల పంచముడగుటచే నోర్యలేక వానిని ఇత రులు చంపిరనియు తెలియుచున్నది. కేసు ఆహోకి నిమిత్తము పోలీసు డిప్యూటీ సూపరంటెండెంట్ గారు వచ్చిరి. వీని కేసును పరి శీలించు సమయమున స్పెషల్ జడ్జిగాను ఇచ్చటి హాస్పిటల్ అసిస్టెంటు గారుకూడ హాజరైరి. ఇదివరలో గత సంవత్సరము ఈ ప్రాంతములలో జరిగిన ఖానీలు పోలీసువారి బలహీనతచే ఆహోకి తీయబడలేదు. ఇప్పుడు జడ్జిగారు ఇక్కడనుండుటచే తగుశ్రద్ధ వహించి హామీలు వారు పనిచేయును రని తలంపబడు చున్నది.

రామచంద్రపురము వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని వద్దనుండి)

తాలూకాబోర్డు విడతీయుట.

రామచంద్రపురము, డిసెంబరు 10: — రామచంద్రపురం తాలూకావారు పెద్దాపురము తాలూకావారిని ఇంతటితో విడిచి తాము ప్రత్యేకముగ తాలూకాబోర్డు నేర్పాటు చేసి కొనతలంపు ఇంత శ్రమములో కలిగినందుల కెంతయు విచార కరముగా నున్నది.

రామచంద్రపురము తాను పల్లపుతాలూకాయగుటచేత తనతో సాఖ్యములు పొందుచు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుచున్న పెద్దాపురమును ఇంత యకస్మాత్తుగా విడుదలచేత ఆతాలూ కాయభివృద్ధికి భంగము కలుగునుగాన ఇంక నొకటి రెండు సంవత్సరములలో ఆతాలూకా తనంతటతాను నిజవబడు స్థితి లోనికి వచ్చునుగాన ఈ తాలూకావారు తమ స్వలాభమును ఇక రెండు మూడు సంవత్సరముల వరకు పాటింపక తమసోద రులను గూడ మంచిస్థితిలోనికి వచ్చువరకు కనిపెట్టి పిమ్మట వారిని విడిచిన భావించును.

రైలుపన్ను.

కోటిపల్లివద్ద రాగ్రామములవారు తమకు రైలుమార్గ మింకను ఏర్పాటుచేసి యుండనందున తాము ఈ పన్నును కొట్టివేయించు మని కోరుట బహు విరుద్ధము.

మనప్రభుత్వమువారు నేటివరకు యుద్ధభూమి నంకను విడువనేలేదు. వారు తొందరలు తగ్గినట్లుగానే మనకు సదు పాయములు చేయగలరు గావున ఈ తొందరలో మనము రైలుమార్గమునుగూర్చి వారిని త్వరపెట్టక యింకను కొంచెము కాలము వేచియుండుట మంచిది.

మెయిలు ప్రెయిసు.

ఇదివరలో బిక్రవోలు స్టేషనువద్ద మెయిలుప్రెయిసు ఆగుటవల్ల ప్రయాణికులు నులువుగా నుఖ్య గ్రామముగు రామచంద్రపురమునకు రాకపోకలు జరిగించుచుండు వారలు.

ఇట్లు చా సౌకర్యమునకు చాల అభ్యంతరము జరుగు చున్నందున ముఖ్యమైనపనులకు ఇబ్బంది పెండుగా నున్నది కావునను మన ప్రభుత్వము వారిని తిరిగి మెయిలుప్రెయిసు బిక్రవోలు స్టేషనువద్ద ఆపు చేయించుటకుగాను కోరు చున్నాము.

నూతుల శుభ్రత

పాకివాళ్లను ఎట్లు ఆసహించి యితరనూతులలో నీళ్లు తోడనియ్యకుండ నున్నామో అవిధముగానే పండులను కాచు కొను నెరుకలవాళ్లకు కూడ మన నూతులలో నీళ్లు తోడ నియ్యకూడదు. ఆ జంతువులతో కలసి మెలసి యుండుట చేత వాళ్లు చేదలుముట్టినచో ఆచేదతో నీరుతోనుటచే నూతి నీరు పాడై క్రమక్రమముగా రోగములు కలిగించును.

వ్యాయామక్రీడలు

గోదావరి జిల్లా మైన్స్ కలెక్టరు వారు 6, 7 తేదీలలో రామచంద్రపురము మైన్స్ కలెక్టరు వారు ఆటలు ఆడించిరి. ఆటలు మరచిపోయిన రిటైర్డ్ ఆఫీసర్లను పరిశ్రమలకుగా ఏర్పరిచినందున కష్టపడి మంచిపందెములు వేసినవారికి వ్యా యము జరగలేదు. భోజనానీసమపాయములు చాల బాగున్నవి.

కృష్ణాజిల్లా రైతుల మహాజనసభ:— యస్ససామైన యధికశిక్షల భారముచే బ్రంగి మిగుల కృశించుచున్న రైతుల మీద గవర్న మెంటువారు మరల హెచ్చు నీటిపన్నును విధింప బూనుట యక్రమ మనియు రైతులు భరింపజాలరనియు నట్లు విధించిన నియ్యజాలరనియు నధికాంక్షనకు కారణభూతమై నట్టి యీ సమస్య నుపసంహరించుకొనుట ప్రభుత్వమువారికే శ్రేయస్కర మనియు మొదటిపంట్లయై రైతులజీవనమున కాధారభూతమగు ధాన్యవిషయమై ధరలనుగురించియు, నెగు మతిని గురించియు, గవర్న మెంటువారు చేయుచున్న యేర్పా టులవల్ల రైతులకు విశేషపష్ట మానహీలు ననియు నట్లుచే యుట తగదనియు సదరు ప్రయత్నము విరమింపవలయు నని యు విన్నవించుటకు 19-12-18 తేదీ గురువారము మధ్యా హ్నము 12 గంటలకు ఏలూరుతాలూకా పూర్వగ్రామమున ఏలూరువాస్తవ్యులు రాయబహుమూర్తీ కూర్చా వేంకటరెడ్డి నాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్ గారి యాధిపత్యమున కృష్ణాజిల్లా రైతుల చతుర్థసమావేశము జరగనైయున్నది. కాన జిల్లా లోని సోదరరైతులందరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

ప్రభుగు రామచంద్రపురం తాలూకా కాన్ఫరెన్సు:— రామచంద్రపురం తాలూకా సంఘమువారి యాదరమున మొ దటి రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రజలసభ యీ నెల 15వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు సాయం కాలము 6 గంటలవరకు జరుపబడును. కాకినాడవాస్తవ్యు లగు దుగ్గి రాం వేంకట సూర్యప్రకాశరావు పంతులు బి. ఎ. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి. గ్రామ ములందు సభలు చేసి ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారి వేరులు ముందు తెలియబరచవలెను.

రాజ్ కోట తాలూకా సంఘము:— ఈ సంఘమునకు అదని శ్రీరాంపంతులుగారు అధ్యక్షులుగను చుద్రరాజు పద్మరాజు గారు, ఉపాధ్యక్షులుగను, కస్తూరి రఘుపతిగారు కోశాధ్యక్షులుగను దువ్వూరి వేంకటసుబ్బారాయుడు నేడువారి కామేశ్వరరావుగార్లు సంయుక్తకార్యదర్శులుగను, ఉండు నట్లు తీర్మానింపబడినది.

సంస్కరణ సంఘమువారు:— క్రిందటి ఆదివారము వాటి సాయంకాలము సంఘమువారు లావోగను విడిచి పెట్టిరి. వారానగరమున చేయవలసినపనిని నిర్వహించుటయే గాక రామాభయిదత్తు రోషనులాలు సతీమణుల అభిప్రాయ ములను గూడ గైకొనిరి.

చై నాకును తిలెతుకును సంధి కుదిరెనని సాంఘాయి నుండి వచ్చినవార్త ఉత్సాహకరముగ కనబడుటలేదని పయె నీరుపత్రికకు తెలిసినది. ఒకచై నాసేనాధిపతి త్రివరరాజయ మునొంది అచ్చటనున్న తిలెతు ఉద్యోగులతో సంధిచేసికొనె నట. ముఖ్యాధికారులు ఈ సంధి నింకను. అంగీకరింపలేదట చై నాప్రభుత్వమునా రంగీకరించెదరేమో చూడవలసియున్నది.

ఆంగ్లోఇండియను ఎంపైరు లీగువారి బర్మాభాంచి అధ్యక్షుడు జె. ఇ. ద్యూయెర్నెగారు ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతి నిధ్యమును చాలపట్టుదలగ గోరుచున్నారు.

వర్ణాంతరవివాహములు

ఇదివరలో రజస్వలసంతరవివాహములు కాస్త్రసమ్మతము లని కాసన మొందింపఁగోరుచు గాఁగి వ్రాసినకాస్త్రముగా రొక బిల్లును కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టియుండిరి. ఇందు వారియొద్దేము సంఘమును సంస్కరింపవలయు ననియు, సంఘమునందు శ్రోత్ర యాచారమును ప్రవేశపెట్టి సంఘమునకు లాభనవ్వముల తెచ్చిపెట్టవలయు ననియు కాదు. మరెందుకనగా, మనజేశమున నిదివరకే రెండుకాసనములు చెల్లుచున్నవి వాని యాధారమున హైందవాచార వ్యవహారములకు శేవలము వ్యతిరేకమును వితంత్రాద్వాహ మాడియు, మతాంతరస్వీకార మొనరించియు, జాతిభ్రష్టులై తలదండ్రుల యాభిక్షములనుగూడ నాచరింపరావట్టియు నాచరించిన పిప్పిదేవతలంగీకరింప రని మన కాస్త్రములు ఘోషించుచున్నట్టియు, పురుషులకు తమ పితృభ్రాతృమునందు దాయభాగార్హత కలిగి యున్నది! మన జేదకాస్త్రపురాణేతిహాససమ్మత మగు రజస్వలసంతరవివాహ మాడినవారికి పితృభ్రాతృమునందు హక్కుస్థిరపరమ కాసనములేదు. అది శేవల మన్యాయమని నివృత్తిపాతబుద్ధిగలవా రొప్పుకొనక తప్పదు. కాబట్టి యట్టివారికి పితృభ్రాతృమునందలి దాయభాగము నిష్పించుటయే యాబిల్లు యొక్క సారాంశమై యున్నది. ఇట్టి గడుదేశములొక బ్రవేశపెట్టఁబడిన దీని నంగీకరింపగూడ దనువారు మానవకోటిలో నుండ రగదేవు స్వజనాభిప్రాయమై యుండెను. కాని, యిందునుగూర్చి యూయూర కథల గావించి కాస్త్రసమ్మతమని కొందరును, కావని కొందరును వాదపరివాదములొన రించుకొని తమ తమ కలహప్రయోజనముల వారలనువారికి పంపి యాబిల్లును రూపుమాపిరి.

మరియు, నిపుడు శ్రీనివాసకాస్త్రముగారి బిల్లుననుసరించియే వర్ణాంతరముని చేర్చి గాఁగి పట్టుగా రొకబిల్లును గతమా సముదయ ప్రవేశపెట్టిరి. తిరిగి యిందులకు కలతలు పొందఁ బడినవి. కాని యిదివరకు వ్యాప్తములై యున్న వితంత్రాద్వాహకాసనమును మతాంతర స్వీకార కాసనము నెంచి పని చేయుచున్నవో యంతకన్న నెక్కువని నీకాసనము చేయఁజాలరు. వానికన్న నధికమగు కీడును సంఘమునకు తెచ్చిపెట్టుతులేదు. వానికి కట్టుపడవలయు నని సంఘమును బలవంతపెట్టునులేదు. అనురాగవశమున నో, లాభాపేక్షనో, సదుపాయముకొఱకొ, సంస్కారప్రియత్వమునో, లేక మరెయే యితరకారణములవలనో, రజస్వలా, వల్లభకర, వివాహములాడినవాని కొక్కనికి మాత్రము ఈకాసనము పనికివచ్చును. అట్టివో మనలో కొందఱు వ్యతిరేకాభిప్రాయము లిచ్చుటకు కారణ మేమన మనసంఘమునేకచ్చత్రముగాఁ బక్షపాతరహితముగాఁ బాలింప మతాధికారి లేడు. పరిపాలకు లగ్యదేశము లగుటచే మతవిషయములలో జోక్యమును గలుగజేసికొనరు. కాన, మనవారు మతవిషయములలో దలచిన పెద్దలై పట్టుదలతోఁ బనిచేయుచు, యుక్తాయుక్త విచార మనునట్టి మాటనే మరచియున్నారు. అందువలన సంఘమునం దెట్టిదురాచారములు జరుగుచున్నను మామియు మాడనట్లు మిన్నకుండెదరు. తామాచరించుచున్న నూతనాచారము నవలంబింపవచ్చునని బహిరంగముగ నెప్పుకొనరు. చూడుడు, ప్రస్తుతమందు రాజకీయోద్వోగము మొదలగు బ్రాహ్మణతత్వవ్యత్యులయందున్న బ్రాహ్మణుల నందర నటుంచి, వైదికవృత్తియై తీవ్రకాధారముగఁ జేసికొనియున్న బ్రాహ్మణోత్తములలో సంధ్యావందన మొనరించువాని మాటి కొక్కరైన లేరు. సకాలమున సంధ్యాపాసన మొనరించువారు కొటి కొక్కరైన నరుదు. అందునుగూర్చి విచారించువా రేమను లేరుగాని సంధ్యావార్షులన్న దోషములేదని యెవ్వరైన ప్రతికాముఖముగఁ బ్రయోచించినవో నెంద రెందరెట్టెట్టివాటిలు వ్రాయదురో లోక విచిత్రము. చూడుడు ఇదివరలో మన భావ యందు భారత మాది నేటివరకు వ్రాయఁబడిన గ్రంథములలో గ్రామ్యభావ వాడబడియేయున్నదని వినుచున్నాను. కాని, గ్రామ్యవాదులు కొందఱు బయలుపెడలినతోడనే గ్రాంథిక వాదులను తమ వాదన నెందరెందకో పూరించిపలుకుట ప్రతికాముఖమున చూడియే యున్నాము. అవిభముగనే యిదివర కిందఱును రజస్వలవివాహములు కాస్త్రసమ్మతము లనిన వారే, వర్ణాంతరవివాహము లావశ్యమనినవారే. మనగ్రంథములం దెవరును రజస్వలాత్పూర్వవివాహములు గానరాదనిన వారే! రజస్వలావివాహ మాడినవారి సమాపంతి భోజనమో, లేక సంపర్కభోజనమో చేసినవారే; రజస్వలావివాహము లా మోదింపఁబడి యాచరింపఁగోరనివచ్చినవారగుదుననిన వారేగాని

అట్టివారందఱును కాసనమునుమాట వినినతోడనే వ్యతిరేకాభిప్రాయముల నియ్యసాహసించుచున్నారు. వృణజలసంతోష విహితవృత్తుల జీవించు మృగమానవదృకులకే కారణము లేక యే, అబద్ధమృగరాజవేస్తలు విశోధులైనట్లు లెక్కనవిభాధించని యా కాసనమునకు సంఘమువారును వెక్కువగా కాత్రవులగు చున్నారు. ఇది మిగుల నాశ్చర్యము.

మరియు, ఈ బిల్లు కాసన మైనను, వితంత్రాద్వాహము వలనే వీనినిగూడ సంఘమువారు నిషేధింపవచ్చును. రజస్వలాసంతర వర్ణాంతర వివాహముల నాడినవారివై తమబహిష్కారభ్యజ మెత్తవచ్చును. అందుచేనట్టి వివాహముల నాడుట కెవ్వరును సాహసించరు. పరమనితామానవోరులై తిరుగరు. శ్రీమంతులు ధీమంతులునగువారు మాత్రమే సంఘమువారి వైదరింపులకు వెనుదీయువారు గారు, కాని, నిరుపేదలు నుండంజ చేయఁజాలరు. చేయువో వారికి బిచ్చమాపెట్టరు. మధుకరమా లభింపదు. బాగ్యహక్కు మా పిలువరు. సంకల్పభాజనముల కా రానియ్యరు. వంటపనికి యుంచుకొనరు. నీళ్ల కానిళ్ల వా పోయించుకొనరు. మరి, ఈ కాసనమునలన పిత్రీయమునందు హక్కునిచ్చుట పోరాత్మానా మందురేమో? ఈ కాసనము లేనివో మతాంతరమేదై రజస్వలాసంతరవివాహమామను. మన మప్పుడేమిచేయగలము? మతిమునుగూడ పోగొట్టి వికమత్యా భావమున కెడమిచ్చుచున్నాము. కాబట్టి దీనివలన సంఘమున కెట్టి నష్టమును లేదు. వ్యతిరేకాభిప్రాయముల నిచ్చుటకు హేతు వేదియుఁ గానరాదు. కావున జేశములు ఇప్పుడైన నీబిల్లును ఏకగ్రీవముగ నామోదించి స్వల్పసంఖ్యాకుల యూతికొలగ నున్న దీనిని త్వలలో నాచరింపఁగోరికి దెచ్చుటకు పూర్తి తులు.

మౌనము.

బెజవాడలో పాటిబండ వేంకటరమణయ్య పంతులు గారును, కవుతా నూర్యనారాయణరావు గారును, డిశంబరు 8, 9 తేదీలలో ధర్మనిర్ణాయక విద్యవ్యవసాధ యొకటి గావించ నెంచియుండిరిని లోగడ వ్రాసియుంటిని. కార్యనిర్వాహకులు కళ్యాణానందభారతీస్వాముల వారికి బంపిన యాహ్వానము ననుసరించి, వారు కొంతి పండితబృందముతో 5-12-18 తేది రాత్రికి బెజవాడ దయచేసిరి. మరునాడు విచారింపగా సభ చాలింపబడినట్లు తెలియవచ్చినది. కార్యనిర్వాహకులు గాని వారి పక్షమున మరెవ్వరు గాని సభకు పిలువగా వచ్చిన వారని గలియలేదు. సభ కావించినందునకు తగుకారణములను నివేదింపలేదు. అంతే మరొకటి ప్రార్థనమీద స్వాములవారు 8-12-18 తేది సాయంత్రము ఇంద్రకీలాద్రివైమెర్గా మల్లేశ్వర సంస్కృతిపాఠశాలా సమీపమున, పరమహం సే త్యాది బిరుదాధిని రాజమానులును, దైవజ్ఞసార్వభౌములును క్రయ శ్రీంశక్త్యహాకృత్యవ్యవస్థలకు శ్రీశృంగగిరి విరూపాక్షపితాధిపతులును అగు బోధానంద భారతీమహాస్వాముల వారి యధ్యక్షతక్రింద, “శ్రాంతసాంప్రదాయము”లనుగూర్చి యుపన్యసించుచు, శుభ్రీస్మృతులను ప్రమాణములుగ నుదాహరించి పూర్వమీమాంసాన్యాయములను పరిష్కరించి, కాస్త్రకారుల యాశయములను సంప్రదాయసిద్ధములుగ బోధించుచు, పౌర మసాదుగామున పౌరయశ్చిత్రాధి నాపాలంభము జేయవలసిన క్రతువొక్కటియే గాని రెండుగానని నిరూపించిరి. గంటి మహాపాత్రుని విశ్వేశ్వర చయ ను ల గ రు కా శి మొదలగు వ్రాంతములజరిగిన సోమయాగములయం దాశ్విన పశ్యంభనముచేయు వాచారములేదని దెలిపిరి. కొప్పాక అగ్రహారమున యాగముచేసిన యజమాని తన యాగము చెడి నది తనకు గతియేమియును బెజవాడసభవారి నడిగినట్లొకరు వార్తలవేయుచున్నారు. ఇట్టివార్తలయందు సత్య మేమాత్ర ములేదని, ఆ యగ్రహారమునండి వచ్చినవారలు ప్రకటించిరి. సభకు రిటైరు నలుజడ్డి వావిలాల వేంకటేశవారధానులు బి. ఏ. గారును, భాగవతుల యాజులుగారు బి. ఏ. పట్టుగోమ స్తీదరు, యల్లాపొగడ రామమూర్తిగారు బి. ఏ. పట్టుగోమ స్తీదరు, ఆగిరిపల్లినుండి దోర్నాలబోధనాద్రి కాస్త్రముగారు మొదలగు విద్వాంసులు దయచేసిరి, సభజయప్రదముగ జరిగినది. సభాభ్యర్థులు, ఉపన్యాసకులు. ననువదించుచు, పనువిశేషమును కాస్త్రీయమగు మార్గముల సంకోచపరుచుటయే న్యాయమని సప్రమాణముగ నిరూపించిరి. ఇందుకు విరుద్ధముగవాదించువా రెవరయిననుండి వాదించిన చాలసంతోషముగ నుండెడిదన నెలవిచ్చిరి. ఎవరును వాదించలేదు. ఉపన్యాసకులకును సభాభ్యర్థులకును వందనములతోడను, జయజయధ్వనులతోడను సభ ముగిసినది.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 14-వ శనివారం రాత్రి బెజవాడలో ప్రహ్లాద నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1386
ఫౌంటెన్ బల్బ్ య.8-12.0, వాటర్ మాక్యు 7-8-0, స్పార్క్ 7-0-0, అలెగ్జాండ్రా 2-12-0, ఆఫ్ సోనియా బి టైమ్స్ 4-8-0, అలారిం టైమ్స్ 7-8-0, తర్కస్టాన్కు 1 పింబు 8-0-0.
Hountain pen speeialists
R. K. Nathan & Co., Triplicane, Madras.

రక్తమూలశంక
ఎంతకాలమునుంచి ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంతకఠినముగా నున్నను మారే తయారుచేయబడిన “మూలబిందు” అను ఔషధము పుచ్చుకొనుటవలన అతిశీఘ్రములో మరుగును.
వెల బుడ్డి 1 కి రు. 2—0—0 (1864)
మూలబిందు డిపో, 83, చీనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

స్వదేశీ నబ్బులు.			
కస్తూరి	0-8-0	మొగలి (కేవిదా)	0-4-0
కార్పాలిక్ (మేలు)	0-6-0	చేత్	0-3-0
మనోహర్	0-5-0	నసంతా	0-2-6
తెనండర్ (మేలు)	0-5-0	కర్పూరపు	0-2-0
" మధ్యరకం	0-4-0	సోపు గింజలది	0-2-6
వట్టివేరు	0-4-0	లకంగపట్టు	0-1-0
కోవా	0-4-0	విజిటాల్	0-1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం	0-4-0	విండ్ సర్	0-1-8
గోరింటి	0-4-0	కార్పాలిక్	0-1-8
గులాబి	0-4-0		

మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.
పి. పి చార్జీలు ప్రత్యేకము.
స్వదేశీ సామానుల అంగడి,
1207 నెం. 25, రంగ నానులు పేట, నెల్లూరు.

301 పాత్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయమార కస్తూరిమాత్రల నిష్పన్నములు
చ రి కిం పు డు.

ప్రతి వర్తనమునను లక్షలకొలది సేపాలు విక్రయించ బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, మలియన్, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాక్, మున్నుకు ప్రవేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము “పితృయోగ లోకామయమార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మి యింటు నున్న యెడల, మాటికి కైదుకొనబడుచును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పూర్వవారము జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, వర్ష, గజము కొప్పి బలహీనత, అనాలోగ్యము, పెద్దనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, వర్ష, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతమే శతపద వాక్యరమణా పోయి నుణము గలుగును.

కైదుకొనఁగోరని సేవకవిధము నునట్టియు నుపయోగపరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయవలయును.

రిటైర్మెంట్ న యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసామును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుసానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4 అణా 10 మాత్రము.

రి సీసాల కొరకసాని రెప్పించికొని మూల ఖర్చుతోచేరి ఈ 1-3-0

12. సీసా లొకసాని కొనిన 2-14-0

22. సీసా లొకసాని కొనిన 5-5-0
సమస్తరోగములకు మారేడ్ల ఆయుర్వేదియ సిద్ధాంతమును వారధము.

నివాసము— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.